

**Polugodišnji izveštaj o poslovanju društva
BD Agro AD, Dobanovci**

Dobanovci, avgust 2012.

Naziv :

Sedište :

BILANS STANJA

na dan 30.06.2012. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+005)	001		2150269	2693950
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004			
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		2121833	2662605
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		1580196	2350370
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007		291086	
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Biološka sredstva	008		250551	312235
	V. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		28436	31345
030 do 032, 039 (deo)	1. Učesca u kapitalu	010		27741	27741
033 do 036, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugoročni finansijski plasmani	011		695	3604
	B. OBRTNA IMOVINA (013+014+015)	012		3836283	3797252
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		213160	152470
014	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		3378926	3378926
	III. KRATKOROČNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		244197	265856
20, 21 i 22, osim 223	1. Potraživanja	016		175850	213839
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	017			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	018		56554	43248
024	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		471	350
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	020		11322	8419
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	021		1365	1365
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		5987917	6492567
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	DJ. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		5987917	6492567
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		669753	749653
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		1501674	1728930
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		878613	878613
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		44282	44282
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		3534445	3534445
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106			
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108			
35	VIII. GUBITAK	109		2955666	2728410
037 i 237	IX. OTKUPLIENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		4093529	4370923
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	112		24076	24076
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (114+115)	113		909887	491722
414, 415	1. Dugoročni krediti	114		904876	487341
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugoročne obaveze	115		5011	4381
	III. KRATKOROČNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		3159566	3855125
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117		1869452	2380151
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		723668	791311
45 i 46	4. Ostale kratkoročne obaveze	120		554797	669623
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	121		11649	14040

481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	123		392714	392714
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		5987917	6492567
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		669753	749653

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

u Dobanovcima,
12.08.2012.

_____
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

M.P.

_____
Zakonski zastupnik

Naziv:

Sedište:

BILANS USPEHA

u period 01.01.2012 do 30.06.2012

u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I Z N O S	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		277793	500360
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		187429	584509
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		4547	8831
630	3. Povećanje vrednosti zaliha ucinaka	204		101569	218240
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		43143	279684
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		27391	68484
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		506310	1030477
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209		219998	410682
52	3. Troškovi zarada, nsknada zarada i ostali lični rashodi	210		128030	266776
54	4. Troškovi amortizacije i rezerviranja	211		101195	248956
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		57087	104061
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		228517	430117
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		19017	185410
66	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		383492	574219
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		424274	242743
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		54109	168029
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219			
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220		222827	744212
69 - 69	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
69 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223			
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224		222827	744212
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225			
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226			
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227			8213
723	D. Isplacena lična primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229			
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 226+ 226- 227 + 228)	230		222827	735999
	A. A. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 - 5/07, 119/08 i 2/10).

u Dobanovcima,
12.08.2012.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

M.P.

Zakonski zastupnik

Naziv :

Sedište :

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

u periodu od 01.01.2012. do 30.06.2012. godine

u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	305254	880489
1. Prodaja i primljeni avansi	302	281104	869241
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	24150	11248
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	907459	1038072
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	502618	674138
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	123328	185924
3. Plaćene kamate	308	275879	161793
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	5634	16217
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	312	802205	157583
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	874027	172486
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloA...A"kih sredstava	315	874027	147501
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316		24985
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317		
5. Primljene dividende	318		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	96454	34990
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		785
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloA...A"kih sredstava	321	12741	13256
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	83713	20949
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	777573	137496
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	254313	32417
1. Uvećanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugoročni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	162440	32417
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	328	91873	
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	429560	13412
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugoročni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	423075	
3. Finansijski izing	332	6485	13412
4. Isplaćene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		19005
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	175247	
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	1433594	1085392
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	1433473	1086474
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	121	
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		1082
A...A". GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	350	1432
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342		
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	471	350

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

u Dobanovcima,
12.08.2012.

lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

M.P.

Zakonski zastupnik

Naziv :

Sedište :

STATISTICKI ANEKS

za 30.06.2012. godine

- iznosi u hiljadama dinara

I OPŠTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOŠNO PREDUZETNIKU:

O P I S	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2		
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	6	12
2. Oznaka za veličinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznaka za vlasništvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizičkih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	278	298

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606			
	1.2. Povećanja (nabavke) u toku godine	607		XXXXXXXXXXXX	
	1.3. Smanjenja u toku godine	608		XXXXXXXXXXXX	
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610			
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	2662605		2662605
	2.2. Povećanja (nabavke) u toku godine	612	196149	XXXXXXXXXXXX	196149
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	736921	XXXXXXXXXXXX	736921
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	2121833	0	2121833

III STRUKTURA ZALIHA

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	39188	36646
11	2. Nedovršena proizvodnja	617	145993	60211
12	3. Gotovi proizvodi	618	23675	51030
13	4. Roba	619		
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	3378926	3378926
15	6. Dati avansi	621	4304	4583
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=613+614)	622	3592086	3631396

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	878613	878613
	u tome - strani kapital	624		
301	2. Udeli društva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome - strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortakog i komanditnog društva	627		
	u tome - strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Društveni kapital	630		
305	6. Zadrusni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632		
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	878613	878613

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	878613	878613
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	878613	878613
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA - nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	878613	878613

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	89381	62790
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	723668	791311
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641	290	618
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	47604	85541
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	450520	833827
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	72483	147587
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	11094	21111
452	8. Obaveze za doprinosa na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	18679	37812
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licni primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	2404	5075
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	26652	52575
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1441775	2038247

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	39880	95262
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	101040	202851
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknada zarada na teret poslodavca	653	18048	35987
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	3969	8495
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655		
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	4973	19443
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	31339	59255
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	126	6662
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659	7132	6656
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	101195	246561
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	2408	7327
553	13. Troškovi platnog prometa	663	5452	898
554	14. Troškovi clanarina	664	382	684
555	15. Troškovi poreza	665	2903	11281
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	181028	389084
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	181028	389084
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	181028	389084
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naucne i verske namene; za zastitu covekove sredine i za sportske namene	670		
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	861931	1866616

VIII DRUGI PRIHODI

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672		
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	26789	67436
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677		
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678		
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679		
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	26789	67436

IX OSTALI PODACI

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih usluganja	683		
4. Drzavna dodeljivanje za premije, regres i pokrivoce tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primijene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	0	0

dana 27.2. 2012. godine

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna drustva, zadrugne, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br. 114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

u Dobanovcima,
12.08.2012.

lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

M.P.

Zakonski zastupnik

IZVJEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01.2012. do 30.06.2012. godine

u hiljadama dinara

Red br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplascani uplata kapital (grupa 51)	AOP	Emissiona premlja (racun 320)	AOP	Rezerve (m. 321, AOP 322)	AOP	Rezakni zacione rezerve (m. 330 i 331)	AOP	Normalizovani dobici po osnovu hartija od vrednosti (m. 332)	AOP	Neredni zovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (m. 333)	AOP	Neraspore djeni dobitak grupa (34)	AOP	Gubitak do vreme kaj tala (grupa 35)	AOP	Otkuplje ne sopstve ne akcije i udeli (m. 037, 237)	AOP	UKUPN O (kol. 2+3+4 +5+6+7+ 8 -9+10-11 12)	Gubitak iznad vreme kapitale (grupa 29)
			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1.	Stanje na dan 01.01. prethodn ispisiva materijalno znacajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje	401	878613	414	4650	427	440	453	44282	466	3342429	479	482	505	518	3717786	531	544	2547538	557						
2.	Ispravka materijalno znacajnih grešaka (i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje)	402	415	428	441	454	457	460	468	481	486	494	506	519	532	545	550	559	564	569						
3.	Ispravka materijalno znacajnih grešaka (i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje)	403	416	429	442	455	468	481	488	494	507	507	507	507	520	533	546	559	564	569						
4.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine (red br. 1+2.3)	404	878613	417	4850	430	443	456	44282	469	3342429	482	495	508	521	3717786	534	547	2547538	560						
5.	Ukupna povećanja u prethodn godini	405	418	431	444	457	470	483	496	509	510	510	523	523	536	32813	536	549	6954	562						
6.	Ukupna smanjenja u prethodn godini	406	419	432	445	458	471	484	497	510	510	510	523	523	536	32813	536	549	6954	562						
7.	Ispravka materijalno znacajnih grešaka (i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje)	407	878613	420	433	446	459	44292	472	3534445	485	498	511	524	2728410	537	550	1728930	563							
8.	Ispravka materijalno znacajnih grešaka (i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje)	408	421	434	447	460	473	486	499	512	512	512	525	525	538	538	551	564	569							
9.	Ispravka materijalno znacajnih grešaka (i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje)	409	422	435	448	461	474	487	500	513	513	513	526	526	539	539	552	565	570							
10.	Stanje na dan 01.01. tekuće godine (red br. 7+8-9)	410	878613	423	438	449	462	44282	475	3534445	488	501	514	527	2728410	540	553	1728930	566							
11.	Ukupna povećanja u tekućoj godini	411	424	437	450	463	476	489	502	515	515	515	528	528	541	235262	541	554	235262	567						
12.	Ukupna smanjenja u tekućoj godini	412	425	438	451	464	477	490	503	516	516	516	529	529	542	8006	542	555	8006	568						
13.	Stanje na dan 30.06.2012. (red br. 10+11-12)	413	878613	426	439	452	465	44282	478	3534445	491	504	517	530	2955068	543	556	1501874	569							

BD AGRO AD DOBANOVCI

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA PERIOD 01.01. – 30.06.2012.**

BD AGRO AD DOBANOVCI

Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.

(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. Opšte informacije

Privredno društvo BD AGRO A.D. iz Dobanovaca osnovano je 1947. godine sa osnovnom delatnošću proizvodnje mleka.

Svojinska transformacija Društva izvršena je 29.09.2005. godine. Ugovorom o prodaji društvenog kapitala metodom javne aukcije br.Ov.I/3-2519/05 koji je zaključen 04.10.2005. godine, 70% kapitala Društva prešlo je u ruke većinskog vlasnika a 30% kapitala je pripalo manjinskim akcionarima.

Većinski vlasnik društva je Đura Obradović sa 75,87% učešća u kapitalu. Akcijski fond ima učešće 1,47%, manjinski akcionari 19,08 %, Marine drive holding 3,58 %. Akcije društva su kotirane na Beogradskoj berzi. Tržišna vrednost akcija na dan 30.06.2012. godine je 600.00 dinara/akciji.

Društvo se bavi ratarsko-stočarskom proizvodnjom i svoje proizvode plasira u Republici Srbiji. Osnovna delatnost je proizvodnja mleka i uzgoj goveda i bivola. Šifra delatnost je 0141. Rad Društva organizovan je kroz sektore. U okviru sektora postoje odeljenja, a u okviru odeljenja službe kao niže organizacione celine. BD AGRO u svojoj organizacionoj strukturi ima 6 (šest) sektora i 17 (sedamnaest) odeljenja i 6 (šest) službi. U prvoj polovini 2012. godini nije bilo izmena organizacione strukture.

Na dan 30.06.2012 godine društvo ima 278 zaposlena radnika (31.12.2011. – 298). Poreski identifikacioni broj Društva je 100000910. Sedište društva je u Dobanovcima, ulica Lole Ribara bb.

Polugodišnji finansijski izveštaji završeni na dan 30. juna 2012. godine su odobreni od strane Odbora direktora, na sednici održanoj 14.08.2012. godine u sedištu društva u Dobanovcima. Odobreni finansijski izveštaji mogu biti naknadno izmenjeni na osnovu mišljenja revizora i u skladu sa važećim propisima.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnova za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova za građevinske objekte, postrojenja, opremu i biološka sredstva, a prema konceptu fer vrednosti za zemljište.

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

1. Društvo je ove finansijske izveštaje sastavilo u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija koji nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – "Prikazivanje finansijskih izveštaja."

2. Vanbilansna sredstva i obaveze" su prikazana na obrascu bilansa stanja (napomena 2.14; i 16). Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

4. Društvo nije sastavilo konsolidovane finansijske izveštaje koji uključuju finansijske izveštaje BD Agro a.d., BD AGRO Mlekara doo i Veterinarska služba BD AGRO doo, s obzirom da se u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srbije, konsolidovani finansijski izveštaji za tekuću godinu podnose od kraja aprila naredne godine. Ova ulaganja se računovodstveno obuhvataju na bazi troška. Prema Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja pojedinačni finansijski izveštaji Društva koje ima zavisna/pridružena Društva su dozvoljeni samo ukoliko su konsolidovani finansijski izveštaji pripremljeni i izdati u isto vreme.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono takođe zahteva da Rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje obelodanjeni su u napomeni 4;

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.1.1 Koncept nastavka poslovanja**

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji podrazumeva da će Društvo nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti. Društvo je u prvom polugodju 2012. godine zabeležilo gubitak u iznosu od RSD 222.827 (2011: neto gubitak u iznosu od RSD 735.999) Na dan 30. juna 2012. godine akumulirani gubitak Društva iznosi RSD 2.955.667. Kratkoročne obaveze na dan 30. juna 2012. godine iznose 3.159.566 hiljada i veće za RSD 2.915.369 hiljada od kratkoročnih sredstava izuzimajući stalna sredstva namenjena prodaji. Na dan 30. juna 2012. godine finansijske obaveze Društva iznose RSD 2.981.676 hiljada od kojih RSD 2.749.058 hiljada predstavljaju obaveze prema bankama, i na taj dan obaveze u iznosu od RSD 2.071.789 hiljada dospevaju u roku od 12 meseci. Najznačajniji poverioci su Banca Intesa, Agrobanka i NLB Banka prema kojima Društvo ima obavezu od RSD 1.056.642 hiljada, RSD 1.118.567 hiljada, i RSD 535.400 hiljada respektivno

Da bi nastavilo da posluje u predvidljivoj budućnosti Društvo je pripremlilo dugoročni biznis plan koji kao glavne pretpostavke ima reprogram dugova kod banaka, prodaju industrijskog zemljišta u Dobanovcima i poljoprivrednog zemljišta u Novom Bečeju. Prema biznis planu, koji rukovodstvo smatra realističnim i dostižnim, tokovi gotovine iz operativnih aktivnosti Društva će biti pozitivni od 2013. godine. U januaru 2012. godine Društvo je prodalo poljoprivredno zemljište u Novom Bečeju za RSD 853 miliona. Tim sredstvima, Društvo je smanjilo dospela dugovanja prema Banka Intesi u iznosu od RSD 289 miliona i prema Agrobanci RSD 316 miliona. U skladu sa dugoročnim biznis planom, rukovodstvo je uspelo da potpiše ugovor o reprogramu duga od RSD 945 miliona sa Bankom Intesom do 2016. godine. Rukovodstvo je otpočelo pregovore sa Agrobankom, međutim ovaj proces je prekinut zbog gubitka dozvole Agrobanke od strane Narodne Banke Srbije zbog loše likvidnosti. Aktivnosti oko reprograma su nastavljene sa Novom Agrobankom, potpisan je ugovor i do kraja avgusta se očekuje sprovođenje reprograma sa ovom bankom. (napomena 40).

Gore navedene okolnosti svedoče da postoji materijalna nesigurnost koja može izazvati ozbiljnu sumnju u mogućnost da Društvo nastavi sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti. Shodno tome, Društvo možda neće biti u mogućnosti da ostvari svoja sredstva i namiri obaveze u okviru redovnog poslovanja. Uprkos tome, rukovodstvo veruje da će uspeti da reprogramira obaveze prema Agrobanci i primeni ostale mere iz dugoročnog biznis plana i da će društvo nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

2.1.2 Promene računovodstvenih politika i obelodanjivanjima**a) Novi i dopunjeni standardi usvojeni od strane Društva**

Društvo ne primenjuje nove i dopunjene standarde od 1. januara 2011. godine

b) Novi i dopunjeni standardi i tumačenja čija je primena po prvi put obavezna za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2011. godine, ali koji trenutno nisu relevantni za poslovanje Društva (premda mogu uticati na računovodstveno obuhvatanje budućih poslovnih promena i događaja)

IFRIC 17, 'Raspodela nemonetarnih sredstava vlasnicima' (važeći za periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine). Tumačenje je objavljeno u novembru 2008. godine. Ovo tumačenje pruža smernice u pogledu računovodstvenog obuhvatanja aranžmana kojima pravno lice raspodeljuje nemonetarna sredstva akcionarima u vidu raspodele rezervi ili raspodele dividendi.

MSFI 5 je takođe revidiran i zahteva da se sredstva klasifikuju kao sredstva namenjena raspodeli samo kada su ona raspoloživa za raspodelu u stanju u kome se nalaze i kada je raspodela vrlo verovatna.

IFRIC 18, 'Prenos sredstava (imovine) sa kupaca', važeći za prenose sredstava primljene na dan ili nakon 1. jula 2009. godine. Ovo tumačenje pojašnjava zahteve MSFI u pogledu računovodstvenog obuhvatanja aranžmana kojima pravno lice prima od kupca stavku nekretnine, postrojenja i opreme koju je zatim u obavezi da koristi ili za potrebe povezivanja kupca u mrežu ili za potrebe kontinuirane nabavke sredstava ili usluga (npr. nabavka električne energije, gasa ili vode). U pojedinim slučajevima, pravno lice prima od kupca gotovinu koju je zatim u obavezi da koristi isključivo za potrebe sticanja odnosno izgradnje stavke nekretnina, postrojenja i opreme, u cilju povezivanja kupca u mrežu ili za potrebe kontinuirane nabavke sredstava ili usluga (ili i jednog i drugog).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

IFRIC 9, 'IAS 39, Ponovna procena ugrađenih derivata i MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje', stupa na snagu 1. jula 2009. godine. Ova dopuna IFRIC 9 zahteva da pravno lice proceni da li je ugrađeni derivat sadržan u ugovoru potrebno odvojiti iz osnovnog ugovora prilikom reklasifikacije hibridnog finansijskog sredstva iz kategorije sredstava po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha. Ovu procenu treba vršiti na osnovu uslova koji su postojali na kasniji od datuma kada je entitet prvi put postao ugovorna strana i datuma svake izmene koja materijalno značajno menja ugovorne tokove gotovine. U slučaju da pravno lice nije u mogućnosti da izvrši procenu, hibridni instrument mora u celosti ostati klasifikovan kao sredstvo po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha.

IFRIC 16, 'Zaštita od rizika neto ulaganja u strano poslovanje' važeći od 1. jula 2009. godine. Ova dopuna navodi da prilikom zaštite od rizika neto ulaganja u strano poslovanje svako Društvo odnosno sva Društva unutar grupe, uključujući i strano poslovanje, imaju pravo na dozvoljene instrumente zaštite od rizika pod uslovom da su zadovoljeni zahtevi MRS 39 u pogledu oznaka, dokumentacije i efikasnosti zaštite od rizika neto ulaganja. Konkretno, grupa je dužna da jasno dokumentuje strategiju zaštite od rizika zbog mogućnosti postojanja različitih oznaka na različitim nivoima unutar grupe.

MRS 38 (Dopuna), 'Nematerijalna sredstva, važeći od 1. januara 2010. godine. Dopuna daje pojašnjenje smernica za odmeravanje fer vrednosti nematerijalnog ulaganja stečenog u okviru poslovne kombinacije i dopušta grupisanje nematerijalnih ulaganja u jedno sredstvo ako sredstva iz iste grupe imaju sličan vek upotrebe.

MRS 1 (Dopuna), 'Prikazivanje finansijskih izveštaja'. Dopuna pojašnjava da potencijalno izmirivanje obaveze izdavanjem sopstvenih akcija nije relevantno za njeno klasifikovanje kao kratkoročne odnosno dugoročne. Dopuna definicije tekuće obaveze dozvoljava da obaveza bude klasifikovana kao dugoročna (pod uslovom da pravno lice ima bezuslovno pravo na odlaganje izmirenja obaveze prenosom gotovine ili drugih sredstava 12 meseci po isteku obračunskog perioda) bez obzira na činjenicu što se u bilo kom trenutku od pravnog lica može tražiti izmirenje obaveze izdavanjem akcija.

MRS 36 (Dopuna) 'Umanjenje vrednosti sredstava', važeći od 1. januara 2010. godine. Dopuna pojašnjava da segment poslovanja, kako ga definiše stav 5 iz MSFI 8, 'Segmenti poslovanja' predstavlja najveću jedinicu koja generiše gotovinu (odnosno grupu jedinica) na koju se raspodeljuje goodwill za potrebe testiranja umanjenja vrednosti (tj. pre grupisanja segmenata sa sličnim ekonomskim karakteristikama).

MSFI 2 (Dopuna), 'Transakcije plaćanja akcijama Grupe gotovinom', važeći od 1. januara 2010. godine. Osim toga što uključuje IFRIC 8, Delokrug MSFI 2 i IFRIC 11, 'MSFI 2— "Transakcije akcijama Grupe i otkupljenim sopstvenim akcijama", izmene i dopune se odnose na smernice IFRIC 11 sa ciljem da se razmotri pitanje klasifikacije aranžmana grupe koji nisu bili obuhvaćeni tumačenjem.

MSFI 5 (Dopuna), 'Stalna sredstva koja se drže radi prodaje i poslovanja koja se obustavljaju. Dopuna pojašnjava da MSFI 5 navodi obelodanjivanja koja se zahtevaju za stalna sredstva (grupe za otuđenje) klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje odnosno poslovanja koja se obustavljaju. Dopuna takođe pojašnjava da su opšti zahtevi MRS 1 još uvek važeći, konkretno stav 15 (postizanje realnog i objektivnog prikazivanja) i stav 125 MRS 1 (izvori za procenu neizvesnosti).

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

- c) *Novi standardi, dopune i tumačenja koji su objavljeni ali nisu stupili na snagu za finansijsku godinu koja počinje na dan 1. januara 2010. godine i koji nisu ranije usvojeni*

MSFI 9, 'Finansijski instrumenti', objavljen u novembru 2009. godine. Ovaj standard predstavlja prvi korak ka zameni MRS 39, 'Finansijski instrumenti – priznavanje i merenje'. MSFI 9 uvodi nove zahteve u pogledu klasifikacije i merenja finansijskih sredstava i verovatno će uticati na računovodstveno obuhvatanje finansijskih sredstava Društva. Primena ovog standarda nije obavezna do 1. januara 2013. godine, s time što je njegovo ranije usvajanje dopušteno. Međutim, standard još uvek nije dobio saglasnost EU. Društvo tek treba da proceni pun efekat MSFI 9. Ipak, prvi podaci ukazuju na to da bi MSFI 9 mogao uticati na računovodstveno obuhvatanje dužničkih finansijskih instrumenata Društva raspoloživih za prodaju, budući da MSFI 9 dopušta priznavanje dobitaka i gubitaka u fer vrednostima u Izveštaju o ukupnom ostalom finansijskom rezultatu samo ukoliko se isti odnose na učešća u kapitalu koja se ne drže radi trgovanja. Shodno pomenutom, dobiti i gubici u fer vrednostima po osnovu dužničkih instrumenata raspoloživih za prodaju moraju se priznati direktno u bilansu uspeha. U tekućem izveštajnom periodu Društvo je priznalo dobitak u iznosu od RSD _____ u Izveštaju o ukupnom ostalom finansijskom rezultatu.

MRS 24 (Revidiran), 'Obelodanjivanje povezanih strana', objavljen je u novembru 2009. godine. Ovaj standard ima prevagu nad standardom MRS 24, 'Obelodanjivanje povezanih strana' koji je objavljen 2003. godine. Primena revidiranog standarda MRS 24 obavezna je za obračunske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine. Ranija primena celog ili dela ovog standarda je dopuštena. Međutim, standard još uvek nije dobio saglasnost EU. Revidirani standard pojašnjava i pojednostavljuje definiciju povezane strane i uklanja zahtev za detaljnim obelodanjivanjem svih transakcija između Društva sa učešćem državnog kapitala i Vladom Republike Srbije, odnosno drugim preduzećima sa učešćem državnog kapitala. Društvo će početi da primenjuje revidirani standard od 1. januara 2011. godine. Kada otpočne primenu revidiranog standarda, Društvo i matično Društvo biće u obavezi da obelodane svaku transakciju između svojih zavisnih i povezanih Društva. Društvo je trenutno u postupku uspostavljanja sistema za potrebe pribavljanja neophodnih informacija. Stoga, u ovom trenutku nije moguće navesti uticaj revidiranog standarda (ukoliko postoji), na obelodanjivanja povezanih strana.

Dopuna MRS 32 pod nazivom 'Klasifikacija prava preče kupovine akcija iz novih emisija' objavljena je u oktobru 2009. godine. Ova dopuna je primenjiva na godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine. Ranije usvajanje dopune je dopušteno. Dopuna se bavi pitanjem računovodstvenog obuhvatanja prava na kupovinu akcija iz novih emisija denominovanih u valuti koja nije funkcionalna valuta emitenta pod uslovom da su određeni uslovi ispunjeni. Pomenuta prava na akcije sada se klasifikuju u okviru kapitala, bez obzira na valutu u kojoj je cena izvršenja (odnosno cena po kojoj će se opcija realizovati) iskazana. U ranijim periodima pomenuta prava morala su da budu računovodstveno obuhvaćena kao izvedene finansijske obaveze. Dopuna se primenjuje retroaktivno u skladu sa MRS 8, 'Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške'. Društvo će početi da primenjuje dopunu standarda od 1. januara 2011. godine.

Tumačenje IFRIC 19, 'Gašenje finansijskih obaveza instrumentima kapitala', važeće je od 1. jula 2010. godine. Tumačenje pojašnjava računovodstveni postupak Društva u situaciji kada Društvo ponovo ugovara sa poveriocem uslove izmirenja finansijske obaveze i kada pregovori rezultiraju emitovanjem akcija koje poverilac prima, čime Društvo izmiruje svoju finansijsku obavezu delom ili u celosti (zamena duga za kapital). Tumačenje zahteva priznavanje dobitka ili gubitka u bilansu uspeha, koji se odmerava kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze i fer vrednosti emitovanih instrumenata kapitala. Ako fer vrednost emitovanih instrumenata kapitala ne može pouzdano da se odmeri, instrumenti kapitala se odmeravaju tako da odraze fer vrednost ugašene obaveze. Društvo će početi da primenjuje tumačenje od 1. januara 2011. godine, odnosno po njegovom odobrenju od strane EU.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Dopuna IFRIC 14 pod nazivom 'Avansna plaćanja minimalnih zahteva finansiranja' (dopune Tumačenja IFRIC 14). Ovom dopunom ispravljen je jedan nenameravani efekat tumačenja IFRIC 14, 'MRS 19 – Ograničenje definisanih naknada, minimalni zahtevi finansiranja i njihovo uzajamno delovanje'. Bez pomenutih izmena i dopuna, pravnim licima nije dopušteno priznavanje nekih dobrovoljnih avansnih plaćanja za potrebe minimalnih zahteva finansiranja u okviru stavke sredstva. Kada je IFRIC 14 objavljen pomenuto nije bila namera, tako da je ovom dopunom ovaj nenameravani efekat korigovan. Izmene i dopune su važeće za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2011. godine. Ranija primena izmena i dopuna je dopuštena. Izmene i dopune primenjuju se retroaktivno na najraniji uporedni period. Društvo će početi da primenjuje izmene i dopune u finansijskim izveštajima za period koji počinje na dan 1. januara 2011. godine.¹

2.2. Uporedni podaci

Uporedni podaci odnosno početna stanja predstavljaju podatke sadržane u polugodišnjim finansijskim izveštajima za prvo polugodje 2012. godinu.

2.3. Izveštavanje o segmentima

O poslovnim segmentima izveštava se na način koji je konzistentan sa internim izveštavanjem za potrebe glavnog donosioca poslovnih odluka. Glavni donosilac poslovnih odluka koji je odgovoran za raspodelu resursa i procenu rezultata poslovanja poslovnih segmenata je identifikovan kao Upravni odbor koji donosi strateške odluke.

2.4. Preračunavanje stranih valuta**(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja**

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u dinarima („RSD“) s obzirom na to da RSD predstavlja funkcionalnu valutu Društva.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije ili na dan procene vrednosti ako su stavke ponovo odmeravane. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspeha osim u slučaju kada su odložene u kapitalu kao instrumenti zaštite tokova gotovine i instrumenti zaštite neto ulaganja.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju po osnovu kredita i gotovine i gotovinskih ekvivalenata prikazuju se u u bilansu uspeha u okviru pozicije „Finansijski prihodi / rashodi“. Sve druge pozitivne i negativne kursne razlike prikazuju se u bilansu uspeha u okviru pozicije „Ostali prihodi/(rashodi)“.

Promene u fer vrednosti monetarnih hartija od vrednosti izraženih u stranim valutama koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju, tretiraju se kao kursne razlike po osnovu promena u amortizovanoj vrednosti hartija od vrednosti i kao ostale promene u knjigovodstvenoj vrednosti hartija od vrednosti. Kursne razlike koje se odnose na promene u amortizovanoj vrednosti se priznaju u bilansu uspeha, a ostale promene u knjigovodstvenoj vrednosti se iskazuju u okviru kapitala.

Kursne razlike na nemonetarnim finansijskim sredstvima i obavezama, kao što su vlasničke hartije od vrednosti po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha, priznaju se u bilansu uspeha kao deo gubitka ili dobitka na fer vrednosti. Kursne razlike na nemonetarnim finansijskim sredstvima, kao što su vlasničke hartije od vrednosti klasifikovane kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, uključuju se u odnosne rezerve u okviru revalorizovanih rezervi u kapitalu.

¹ Detaljan spisak standarda i tumačenja objavljenih 1. januara 2010. godine koji su važeći za godišnje periode koji počinju nakon 1. januara 2010. nalazi se na kraju ovog dokumenta (Prilog I)

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.5. Nematerijalna sredstva**a) *Računarski softver*

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu. Troškovi razvoja direktno povezani sa dizajniranjem projekta i testiranjem prepoznatljivih i unikatnih softverskih proizvoda koje kontroliše Društvo i koji će verovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna ulaganja ukoliko su za to ispunjeni kriterijumi u skladu sa MRS 38.

Direktno pripisivi troškovi kapitalisani kao deo softverskog proizvoda obuvataju trošak radne snage pri izradi softvera i odgovarajući deo pripadajućih režijskih troškova.

Ostali troškovi razvoja koji ne ispunjavaju navedene kriterijume priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu. Izdaci za razvoj koji su prvobitno priznati kao troškovi ne mogu se priznati kao sredstvo u narednom periodu.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procenjenog korisnog veka upotrebe, a koji nije duži od četiri godine.

2.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema, izuzev zemljišta iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu. Nabavna vrednost može takodje uključiti i prenos bilo kog dobitka/(gubitka) iz kapitala, po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka deviznih troškova nabavke nekretnina, postrojenja i opreme.¹

Zemljište se iskazuje po fer vrednosti, zasnovanoj na periodičnim, najmanje dvogodišnjim, procenama vrednosti, koje vrše nezavisni procenitelji.

Povećanje knjigovodstvene vrednosti zemljišta po osnovu revalorizacije iskazuje se u okviru kapitala na računu revalorizacione rezerve. Smanjenja knjigovodstvene vrednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrednosti istih sredstava terete direktno revalorizacione rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspeha.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga šta je primenljivo, samo kada postoji verovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog sredstva se isknjižava. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrednost do njihove rezidualne vrednosti tokom njihovog procenjenog veka trajanja, kao što sledi:

Godine	
Građevinski objekti	20-40
Mašine i oprema	4-15
Motorna vozila	4
Nameštaj, pribor i oprema	4-7
Infrastrukturni objekti	50-100

Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Knjigovodstvena vrednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrednost ukoliko je knjigovodstvena vrednost veća od njegove procenjene nadoknadive vrednosti (napomena 7). Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru 'Ostalih prihoda/ (rashoda)'. (napomene 34 i 35).

Kada se revalorizovana sredstva prodaju, iznos revalorizacije knjižen na računu revalorizacione rezerve prenosi se u neraspoređenu dobit. (napomena 19.3.)

¹ Rukovodstvo može odlučiti da ove dobitke/(gubitke) zadrži u kapitalu sve do momenta kada nabavljena sredstva ostvaruju dobit ili gubitak. Tada ove dobitke/(gubitke) treba preneti u bilans uspeha.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.7. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava**

Sredstva sa neograničenim korisnim vekom upotrebe ne podležu amortizaciji i testiraju se na umanjenje vrednosti jednom godišnje. Za sredstva koja podležu amortizaciji testiranje na umanjenje njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknativa. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknativa vrednosti. Nadoknativa vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva, osim goodwill-a, kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.8. Biološka sredstva

U skladu sa MRS 41 (tačka 30), biološka sredstva se odmeravaju pri početnom priznavanju i na datum svakog bilansa stanja po nabavnoj vrednosti umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti i eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti.

Poljoprivredni proizvodi ubrani od bioloških sredstava Društva odmeravaju se po fer vrednosti umanjenoj za procenjene troškove prodaje u momentu ubiranja.

2.9. Dugoročna finansijska sredstva*2.9.1. Klasifikacija*

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva kao zajmove i potraživanja.

a) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva. U bilansu stanja Društva zajmovi i potraživanja obuhvataju "potraživanja od prodaje i druga potraživanja" i "gotovinu i gotovinske ekvivalente." (napomene 2.12 i 2.13)

2.9.2 Priznavanje i merenje

Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospeća se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

2.9.3 "Prebijanje" finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se "prebijaju" i iskazuju u neto iznosu u bilansu stanja kada postoji zakonski osnov da se "prebiju" priznati iznosi i namera da se obaveze poravnaju na neto osnovi, ili da se istovremeno realizuju sredstva i izmire obaveze.

*2.9.4 Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**(a) Sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj vrednosti*

Na svaki datum bilansa stanja Društvo procenjuje da li postoji objektivni dokaz da je umanjena vrednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređeno i gubici po osnovu obezvređenja nastaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstava ("nastanak gubitka") i kada taj nastanak gubitka (odnosno nastanci gubitaka) utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Kriterijumi koje Društvo koristi da odredi da li postoji objektivni dokaz o gubitku usled umanjenja vrednosti uključuju:

- Značajne finansijske teškoće emitenta ili dužnika;
- Kršenje ugovora, kao što je kašnjenje u plaćanju ili neplaćanje kamate ili glavnice;
- Društvo, iz ekonomskih ili pravnih razloga koji se odnose na finansijske teškoće zajmoprimca, odobri zajmoprimcu garancije/povlastice koje inače ne bi odobrilo;
- Verovatnoća stečaja ili druge finansijske reorganizacije dužnika;

Društvo prvo procenjuje da li postoji objektivni dokaz o obezvređenju.

Iznos gubitka se odmerava kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednost procenjenih budućih tokova gotovine (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali) diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrednosti sredstva se umanjuje i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspeha.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrednosti smanji i to smanjenje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja obezvređenja (npr. poboljšanju kreditne sposobnosti dužnika), ukidanje prethodno priznatog gubitka po osnovu umanjenja vrednosti priznaje se u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda Društvo procenjuje da li postoji objektivni dokaz da je umanjena vrednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Testiranje potraživanja od kupaca na umanjenje vrednosti je opisano u napomeni 2.12.

2.10. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižoj od cene koštanja i neto prodajne vrednosti. Cena koštanja se utvrđuje primenom metode ponderisanog prosečnog troška. Cena koštanja gotovih proizvoda i proizvodnje u toku obuhvata troškove projektovanja, utrošene sirovine, direktnu radnu snagu, ostale direktne troškove i pripadajuće režijske troškove proizvodnje (zasnovane na normalnom korišćenju proizvodnog kapaciteta). Ona isključuje troškove pozajmljivanja. Neto prodajna vrednost je procenjena prodajna cena u uobičajenom toku poslovanja, umanjena za pripadajuće varijabilne troškove prodaje.

2.11. Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja

Stalna sredstva (ili grupe za otuđenje) su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje ako se njihova knjigovodstvena vrednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje, i ako se prodaja smatra veoma izvesnom. Ova sredstva se iskazuju po nižoj od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje, ako se njihova knjigovodstvena vrednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje, a ne kroz nastavak korišćenja.

2.12. Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca su iznosi koje duguju kupci za prodatu robu ili izvršene usluge u okviru redovnog ciklusa poslovanja. Ukoliko se očekuje da potraživanja budu naplaćena u roku od godinu dana ili kraćem (ili u okviru redovnog ciklusa poslovanja ako je duži), potraživanja od kupaca se klasifikuju kao kratkoročna. U suprotnom, potraživanja od kupaca se iskazuju kao dugoročna.

Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a naknadno se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope, umanjene za rezervisanja po osnovu umanjenja vrednosti.

Rezervisanje za umanjenje vrednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivni dokaz da Društvo neće biti u mogućnosti da naplati sve iznose koje potražuje u skladu sa prvobitnim uslovima. Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja se smatraju indikatorima da je vrednost potraživanja umanjena.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Iznos rezervisanja predstavlja razliku između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih prvobitnom efektivnom kamatnom stopom. Knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos umanjenja se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali rashodi“ (napomena 35). Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspeha u okviru „ostalih prihoda“ (napomena 34).

2.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu. Prekoračenja po tekućem računu uključena su u obaveze po kreditima u okviru tekućih obaveza, u bilansu stanja.

2.14. Vanbilansna sredstva i obaveze

Vanbilansna sredstva/obaveze uključuju: državno zemljište uzeto u zakup, kao i potraživanja po osnovu datih instrumenata plaćanja kao što su: hipoteke i drugi oblici jemstva.

2.15. Osnovni kapital*a) Akcijski kapital*

Obične i preferencijalne akcije se klasifikuju kao kapital. Obavezno otkupive preferencijalne akcije klasifikuju se kao obaveze.

Dodatni eksterni troškovi koji se direktno pripisuju emisiji novih akcija ili opcija prikazuju se u kapitalu kao odbitak od priliva, bez poreza.

Ukoliko Društvo otkupi sopstvene akcije, plaćena nadoknada, uključujući sve direktno pripisive dodatne troškove (bez poreza na dobit), odbija se od kapitala koji se pripisuje vlasnicima kapitala sve dok se akcije ne ponište ili ne reemituju. Ako se takve akcije kasnije re-emituju, sve primljene naknade, bez direktno pripisivih dodatnih troškova transakcije i efekata poreza na dobit, uključuju se u kapital koji se pripisuje vlasnicima kapitala.

2.16. Rezervisanja

Rezervisanja za obnavljanje i očuvanje životne sredine, restrukturiranje i odštetne zahteve se priznaju: kada Društvo ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja; kada je u većoj meri verovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, verovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao celine. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta verovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji mala.

Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope pre poreza koja odražava tekuću tržišnu procenu vrednosti za novac i rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog isteka vremena se iskazuje kao trošak kamate.

2.17. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Naknade plaćene pri pribavljanju kredita priznaju se kao transakcioni troškovi do iznosa za koji je verovatno da će deo ili ceo kredit biti povučen. U tom slučaju, naknada se razgraničava do konačnog povlačenja kredita. U slučaju da ne postoji dokaz da je delimično ili ukupno povlačenje kredita verovatno, naknada se kapitalizuje kao avans za likvidnost i amortizuje se u toku perioda na koji se kredit odnosi.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće, osim ukoliko Društvo nema безусловno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

2.18 Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima su obaveze plaćanja dobavljaču za preuzetu robu ili primljene usluge u redovnom toku poslovanja. Obaveze prema dobavljačima se klasifikuju kao tekuće ukoliko dospevaju za plaćanje u roku od 1 godine ili kraćem (odnosno u okviru redovnog ciklusa poslovanja ukoliko je duži). U suprotnom, ove obaveze se iskazuju kao dugoročne. Obaveze prema dobavljačima se inicijalno iskazuju po fer vrednosti, a naknadno se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

2.19 Tekući i odloženi porez na dobit

Troškovi poreza za period uključuju tekući i odloženi porez. Poreska obaveza se priznaje u bilansu uspeha, izuzev iznosa koji se odnosi na stavke direktno priznate u kapitalu, u kom slučaju se i poreska obaveza priznaje u kapitalu.

Tekući porez na dobit se obračunava na datum bilansa stanja na osnovu važeće zakonske poreske regulative Republike Srbije gde Društvo posluje i ostvaruje oporezivu dobit. Rukovodstvo periodično vrši procenu stavki sadržanih u poreskoj prijavi sa stanovišta okolnosti u kojima primenjiva poreska regulativa podleže tumačenju, i vrši rezervisanje, ako je primereno, na osnovu iznosa za koje se očekuje da će biti plaćen poreskim organima.

Odloženi porez na dobit se priznaje korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

Odloženi porez na dobit se odmerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porez na dobit se utvrđuje iz privremenih razlika nastalih na ulaganjima u zavisna i pridružena Društva, osim u slučaju kada sinhronizaciju poništenja privremenih razlika kontroliše Društvo i gde je verovatno da se privremene razlike neće poništiti u doglednoj budućnosti.

Odložena poreska sredstva i obaveze se „prebijaju“ kada postoji zakonski osnov da se „prebiju“ tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na porez na dobit koji propisuje isti poreski organ jednom ili većem broju poreskih obveznika i kada postoji namera da se računi izmire na neto osnovi.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**2.20 Primanja zaposlenih***a) Obaveze za penzije*

Društvo ima plan definisanih doprinosa za penzije. Društvo izdvaja doprinose u društvene penzione fondove na obaveznoj ugovornoj osnovi. Kada su doprinosi uplaćeni, Društvo nema dalju obavezu plaćanja doprinosa. Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

b) Ostala primanja zaposlenih

Definisana penzijska obaveza se procenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih, aktuara, primenom metode projektovane kreditne jedinice. Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica Društva koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene i koje imaju rok dospeća koji približno odgovara rokovima dospeća obaveze za penzije.

c) Otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Društvo priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih. Otpremnine koje dospevaju u razdoblju dužem od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrednost.

2.21 Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Društva. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta.

Društvo priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Društvo imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Društva kao što je u daljem tekstu opisano. Iznos prihoda se ne smatra pouzdano merljivim sve dok se ne reše sve potencijalne obaveze koje mogu nastati u vezi sa prodajom. Svoje procene Društvo zasniva na rezultatima iz prethodnog poslovanja, uzimajući u obzir tip kupca, vrstu transakcije i specifičnosti svakog posla.

Prihodi obuhvataju prihode od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihode od aktiviranja učinaka, prihode od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga i drugi prihodi. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda.

a) Prihod od prodaje – veleprodaja

Društvo proizvodi i prodaje proizvode (mleko, žitarice, osnovno stado) na tržištu veleprodaje. Prihod od prodate robe se priznaje kada Društvo isporuči proizvode veletrgovcu, kada veletrgovac ima puno pravo raspolaganja kanalima prodaje i utvrđivanja prodajnih cena proizvoda, i kada ne postoji bilo kakva neispunjena obaveza koja bi mogla da utiče na prihvatanje proizvoda od strane veletrgovca. Isporučka se nije dogodila sve dok se roba ne isporuči na naznačeno mesto, dok se rizik zastarevanja i gubitka ne prenese na veletrgovca, i sve dok ili veletrgovac ne prihvati proizvode u skladu sa kupoprodajnim ugovorom, ili ne isteknu rokovi za prihvatanje robe, ili dok Društvo ne bude imalo objektivne dokaze da su svi kriterijumi za prihvatanje robe ispunjeni.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Proizvodi se obično prodaju uz količinski rabat. Kupci imaju pravo da vrate proizvode sa greškom Društvu. Prodaja se iskazuje na osnovu cene naznačene u kupoprodajnim ugovorima, umanjene za procenjene količinske rabate i vraćenu robu u vreme prodaje. U proceni rabata i vraćene robe koristi se iskustvo stečeno u prethodnim periodima. Količinski rabati se procenjuju na osnovu očekivane godišnje prodaje. Smatra se da nije prisutan nijedan element finansiranja pošto se prodaja vrši uz kreditni rok otplate od 15-30 dana, što je u skladu sa tržišnom praksom.

b) Prihod od prodaje usluga

Društvo prodaje usluge: oranja, kombajniranja i druge usluge mehanizacije. Ove usluge se pružaju na bazi utrošenog vremena i materijala, ili putem ugovora sa fiksnom cenom, sa uobičajeno definisanim ugovorenim uslovima plaćanja od 30 dana.

Prihodi od ugovora na bazi utrošenog vremena i materijala, tipično za pružanje usluge u poljoprivrednoj ratarskoj proizvodnji, priznaju se po ugovorenim naknadama, s obzirom da su utrošeni radni sati i da su nastali direktni troškovi.

Prihod od ugovora sa fiksnom cenom (za pružanje usluga zakupa poslovnog prostora.) se takođe priznaje po metodu stepena završenosti. Prema ovom metodu, prihod se generalno priznaje na osnovu izvršenih usluga do datog datuma, utvrđenih kao procenat u odnosu na ukupne usluge koje treba da budu pružene.

Ukoliko nastanu okolnosti koje mogu da promene početne procene prihoda, troškova ili vreme potrebno za kompletiranje, procene se revidiraju. Ova revidiranja mogu dovesti do povećanja ili smanjenja procenjenih prihoda ili troškova i odražavaju se na prihod u periodu u kome je rukovodstvo priznalo okolnosti koje su dovele do revidiranja.

c) Prihod od kamata

Prihod od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primenom metode efektivne kamatne stope. U slučaju umanjavanja vrednosti potraživanja, Društvo umanjuje knjigovodstvenu vrednost potraživanja do nadoknadivog iznosa, koji predstavlja procenjeni budući novčani tok diskontovan po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta, i nastavlja da prikazuje promene diskonta kao prihod od kamate. Prihod od kamate na zajmove čija je vrednost umanjena utvrđuje se primenom metode prvobitne efektivne kamatne stope. Ovaj metod obračuna kamata se ne primenjuje na iznose koji nisu materijalno značajni, to su uglavnom zajmovi dati radnicima.

d) Prihod od dividendi

Prihod od dividendi se priznaje kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

2.22 Zakupi**a) Zakupi: Računovodstveno obuhvatanje kod zakupca**

Zakupi gde zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa (umanjena za stimulacije dobijene od zakupodavca) iskazuju se na teret bilansa uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Društvo uzima u zakup pojedine nekretnine, postrojenja i opremu. Zakup nekretnina, postrojenja i opreme, gde Društvo suštinski ima sve rizike i koristi od vlasništva, klasifikuje se kao finansijski lizing. Finansijski lizing se kapitalizuje na početku zakupa po vrednosti nižoj od fer vrednosti zakupljene nekretnine i sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja zakupnine.

Svaka zakupnina se raspoređuje na obaveze i finansijske rashode kako bi se postigla konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Odgovarajuće obaveze za zakupnine, umanjene za finansijske rashode, uključuju se u ostale dugoročne obaveze. Kamate kao deo finansijskih rashoda iskazuju se u bilansu uspeha u toku perioda trajanja zakupa tako da se dobije konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze za svaki period. Nekretnine, postrojenja i oprema stečeni na bazi finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda kraćeg od korisnog veka trajanja sredstva i perioda zakupa.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

b) Zakupi: Računovodstveno obuhvatanje kod zakupodavca

Zakup je sporazum po kome zakupodavac prenosi na zakupca pravo korišćenja sredstva tokom dogovorenog vremenskog perioda u zamenu za jedno ili više plaćanja.

Kada se sredstva daju u zakup po osnovu finansijskog zakupa, sadašnja vrednost plaćenih zakupnina se priznaje kao potraživanje. Razlika između bruto iznosa potraživanja i sadašnje vrednosti potraživanja se iskazuje kao nezarađeni finansijski prihod.

Prihod od zakupa se priznaje tokom perioda trajanja zakupa primenom metode neto ulaganja, koja odražava konstantnu periodičnu stopu povraćaja.

Kada je sredstvo dato u operativni zakup to sredstvo se iskazuje u bilansu stanja zavisno od vrste sredstva. Prihod od zakupnine priznaje se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

c) Pravo na korišćenje zemljišta

Pravo na korišćenje zemljišta stečeno u postupku pripajanja ili/i kao odvojena transakcija kroz isplatu trećoj strani se iskazuje kao nematerijalno ulaganje. Nematerijalno ulaganje ima neograničen korisni vek upotrebe i podleže revidiranju u pogledu umanjenja vrednosti na godišnjem nivou.

Pravo na korišćenje zemljišta stečeno kroz odvojenu transakciju isplatom lokalnim organima se iskazuje kao avans za nematerijalna ulaganja, i amortizuje se tokom korisnog veka upotrebe odnosno građevine .

2.23 Raspodela dividendi

Raspodela dividendi akcionarima Društva se priznaje kao obaveza u periodu u kojem su akcionari Društva odobrili dividende.

2.24 Državne subvencije¹

Subvencije od države se priznaju po fer vrednosti kada postoji razumno uverenje da će subvencija biti dobijena i da će Društvo ispuniti postavljene uslove.

Državne subvencije koje se odnose na troškove koji se razgraničavaju i priznaju u bilansu uspeha tokom perioda koji je potreban da se upare sa troškovima koje kompenzuju.

Državne subvencije koje se odnose na kupovinu nekretnina, postrojenja i opreme se uključuju u ostale dugoročne obaveze i priznaju se u bilansu uspeha primenom proporcionalne metode tokom očekivanog veka upotrebe odnosnih sredstava.

¹ Postoje dva alternativna pristupa za računovodstveno obuhvatanje državnih subvencija. Navedena računovodstvena politika odražava metod prihoda.

3. Upravljanje finansijskim rizikom

3.1 Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata valutni rizik, rizik kamatne stope i rizik cena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik tokova gotovine. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum. Društvo koristi izvedene finansijske instrumente kako bi se zaštitilo od nekih oblika rizika.

Upravljanje rizicima obavlja Finansijska služba Društva u sklopu politika odobrenih od strane Upravnog odbora. Finansijska služba Društva BD Agro identifikuje i procenjuje finansijske rizike i definiše načine zaštite od rizika tesno saradujući sa poslovnim jedinicama Društva.

Odbor donosi, u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizicima, kao i politike, takode u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su devizni rizik, rizik kamatne stope, kreditni rizik, korišćenje izvedenih i neizvedenih finansijskih instrumenata i plasman viška likvidnih sredstava.

a) Tržišni rizik

(i) Valutni rizik

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno eura (EUR). Rizik proističe iz budućih trgovinskih transakcija, priznatih sredstava i obaveza i neto ulaganja u inostrana poslovanja.

Rukovodstvo Društva je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Društvo ima obavezu da svoju ukupnu izloženost riziku od promena kursa stranih valuta zaštiti preko Finansijskog sektora.

Na dan 30 juna 2012. godine, ukoliko bi bio zabeležen rast/pad RSD za 1% u odnosu na EUR, a sve ostale varijabile bile nepromenjene, dobit nakon oporezivanja bila bi veća/manja za RSD_17.058 (2011: RSD_17.058), uglavnom zbog pozitivnih i negativnih kursnih razlika po osnovu preračuna obaveza po kreditima i pozajmicama denominovanih u EUR.

(ii) Rizik promena cena

Društvo je izloženo riziku promena cena robe. Dozvoljeni uvoz proizvoda primarne poljoprivredne delatnosti doveo je do poremećaja na tržištu i znatnog pada cena mleka kao osnovnog proizvoda. Odsustvo subvencija i premija za poljoprivredne proizvode dovelo je u poslednje dve godine do drastičnog pogoršanja stanja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Da bi upravljalo rizikom promena cena osnovnog proizvoda – mleka, Društvo je sa još 22 proizvođača mleka, koji ukupno godišnje isporuču eca 150.000.000 l mleka, imaju blizu 40.000 goveda i oko 6.000 zaposlenih osnovalo Udruženja proizvođača mleka Srbije.

Udruženje je formirano kako bi se postavila dugoročna i održiva strategiju unapređenja sektora proizvodnje sirovog mleka, kroz udruživanje svih proizvođača bez obzira da li se ovom delatnošću bave kao fizička ili pravna lica.

Na dešavanja na tržištu mleka, otkupa i prerade, i celokupan nepovoljan ambijent u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, Udruženje je reagovalo i javno ukazivalo na postojeće probleme, tražeći hitnu reakciju izvršne i zakonodavne vlasti. Ova inicijativa je je urodila plodom, s obzirom da je osnovna cena mleka povećana za 6,00 dinara po litru uz odobrenje subvencija i pravnim licima od 5,00 dinara po litru, što je ukupno povećanje od 45%. Ovakvo povećana cena mleka je cenovnikom od 01.07.2012 godine povećana 1,35 dinara/1 litru. Iznos subvencija se u 2012 godini nije menjao, ali se u trecem i cetvrtom kvartalu ocekuje povecanje premije za mleko za 2,00 dinara/ 1 litru mleka. Naplata subvencija za mleko od Ministarstva poljoprivrede i tokom prve polovine 2012 godine je kasnila u proseku dva ipo meseca.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)*(iii) Gotovinski tok i rizik kamatne stope*

Budući da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, na prihod i novčani tokove priliva sredstava ne utiču promene tržišnih kamatnih stopa. Ali s obzirom da Društvo koristi značajna kreditna sredstva, to na troškove poslovanja i poslovni rezultat rizik od promene kamatnih stopa je i te kako značajan. S obzirom da je Društvo u prethodnom periodu (osim 2008 godine) ostvarivalo gubitak u poslovanju, to je nema povoljan bonitet na tržištu kapitala, pa samim tim ni mogućnost da koristi kreditne linije sa niskom kamatnom stopom. Posebno su nepovoljne kamatne stope na kratkoročne kredite, uz mogućnost koju banke sebi daju, da iste usklade sa rastom cena na malo. Društvo koristi pogodnost velikog prometa računa, da smanji kamatne stope, kao i pretvori kratkoročne kredite u dugoročne. U poslednje dve godine Društvo ima značajnu stavku troškova kamata u Bilansu uspeha.

b) Kreditni rizik

Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika, kada je u pitanju prodaja svojih proizvoda. Društvo ima utvrđena pravila, tako što se prodaja proizvoda na veliko obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju i sa kojima ima dugogodišnju poslovnu saradnju. Učesnici u transakciji i gotovinske transakcije su ograničeni na kupce visokog kreditnog rejtinga. Društvo ima politike kojima se ograničava izloženost kreditnom riziku prema svakom pojedinom partneru na tržištu.

Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je na nivou Društva. Kreditni rizik nastaje: kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, derivatnih finansijskih instrumenata i depozita u bankama i finansijskim institucijama; iz izloženosti riziku u trgovini na veliko, uključujući nenaplaćena potraživanja i preuzete obaveze.

Pri rangiranju banaka i finansijskih institucija, kada je u pitanju korišćenje kreditnih linija, prihvataju se samo one strane u poslu rangirane od strane nezavisne organizacije za procenu rizika u kategoriju ne nižu od kategorije 'A'. S obzirom da je Društvo od privatizacije do sada imalo značajna investiciona ulaganja, to je kreditna sredstva za ove namene koristilo od renomiranih banaka, koje su ovakve projekte mogle u dogovorenim rokovima da isprate, uzimajući u obzir kreditni rejting banaka. Iskorišćavanje kreditnih limita redovno se prati i u toku izveštajnog perioda nije bilo prekoračenja dogovorenih kreditnih limita.

c) Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti kojima se trguje, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih sredstava. Zbog dinamične prirode poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja držanjem na raspolaganju utvrđenih kreditnih linija.

Projekcija ukupnih tokova gotovine vrši se na nivou Društva. Služba finansija prati kontinuirano likvidnost Društva kako bi obezbedila dovoljno likvidnih sredstava za potrebe poslovanja, uz održavanje dovoljno prostora za korišćenje kreditnih linija (napomena 20), kada je potrebno, tako da Društvo ne prekorači dozvojeni kreditni limit ili ugovorom zadate odnose (racia). Ovakvo projektovanje uzima u obzir planove Društva u pogledu izmirenja dugova, usklađivanje sa ugovorom zadatim odnosima, usklađivanje sa interno ciljanim odnosima (racia) u bilansu stanja, i ako je primenljivo, eksterne zakonske ili pravne zahteve – npr. valutna ograničenja.

U tabeli niže analizirane su nederivatne finansijske obaveze Društva i neto izmirene izvedene finansijske obaveze koje su grupisane prema datumu dospeća na osnovu perioda preostalog do ugovornog datuma dospeća, a na datum bilansa stanja. Iznosi iskazani u tabeli niže predstavljaju ugovorne nediskontovane tokove gotovine ¹.

U poređni podaci su korigovani u skladu sa izmenama i dopunama MSFI 7 koje se odnose na obelodanjivanje rizika likvidnosti.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izvještaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)**

Iznosi prikazani u tabeli predstavljaju ugovorne nediskontovane novčane tokove¹. Iznosi koji dospevaju na naplatu u roku od 12 meseci jednaka su njihovim knjigovodstvenim iznosima, budući da efekat diskontovanja nije materijalno značajan.

Na dan 31. decembra 2011. godine	Do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Preko 5 godina
Obaveze po kreditima	2.367.784	280.153	207.189	-
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	12.365	4.381	-	-
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	1.467.977	-	-	-

Na dan 30. jun 2012. godine	Do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Preko 5 godina
Obaveze po kreditima	1.864.779	311.565	591.311	-
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	4.673	5.011	-	-
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	1.292.114	-	-	-

U skladu sa postignutim dogovorom kod poslovnih banaka, Društvo je u prvoj polovini 2012. godini izvršilo reprogram kredita Intese na rok od 5, uz grejs period od godinu dana i u postupku je reprograma kredita kod Nove Agrobanke i NLB banke. Ovim se preduzeće rasterećuje od skupih kratkoročnih kredita, za koje nema otplatni kapacitet. Otplata glavnice duga se odlaže do početka 2013. godine.

3.2 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Strategija Društva u 2012. godini je da se smanji zaduženost u odnosu na 2011 godinu, prvenstveno putem prodaje dela industrijske zemlje ili druge non-cor imovine, kako bi se preduzeće rasteretilo finansijskih troškova koji su u zadnje tri godine bili značajni. Zbog aktuelne ekonomske krize, tržište nekretnina je u zadnje dve godine stagniralo, pa je do realizacije prodaje dela imovine došlo početkom 2012. godine, prodajom 1.807 ha poljoprivredne zemlje u Novom Bečeju, (napomena 40). Na dan 30. juna 2012. godine zaduženost društva je kao što sledi:

Banka	Dugoročno	Kratkoročno	Kamata	Total
Banca Intesa	822.951.537	231.640.600	2.048.790	1.056.640.927
Agrobanka	41.275.124	933.988.598	143.303.013	1.118.566.735
NLB Banka	-	480.418.513	54.981.386	535.399.899
Erste bank	-	22.190.911	449.797	22.640.708
Privredna Banka	-	4.570.700	1.553.899	6.124.599
Lizing	5.011.183	4.673.631	-	9.684.814
Imlek	-	161.724.207	-	161.724.207
Ostali	40.649.090	30.244.866	-	70.893.956
Total	909.886.934	1.869.452.026	202.336.885	2.981.675.845

¹ Iznosi u tabeli predstavljaju ugovorene nediskontovane tokove gotovine, izuzev za derivate kojima se trguje, koji su uključeni po njihovoj fer vrednosti (vidi niže). Stoga ovi iznosi nisu usklađeni sa iznosima obelodanjenim u bilansu stanja izuzev sa kratkoročnim obavezama koje nisu diskontovane. Ukoliko žele, preduzeća mogu sama dodati kolonu sa usklađenim vrednostima i sa konačnom ukupnom vrednošću u bilansu stanja.

3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.3 Procena fer vrednosti

/"Stari" MSFI 7/

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Društva predstavlja tekuću cenu ponude.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu utvrđuje se različitim tehnikama procene. Društvo primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene dileru za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze. Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja.

Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost. Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

4. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Računovodstvene procene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna.

4.1 Ključne računovodstvene procene i pretpostavke

Društvo pravi procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. O procenama i pretpostavkama koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine biće reči u daljem tekstu.

(a) Obaveze za penzije

Sadašnja vrednost obaveza za penzije zavisi od brojnih faktora koji se određuju na aktuarskoj osnovu korišćenjem brojnih pretpostavki. Pretpostavke korišćene prilikom određivanja neto troškova (prihoda) za penzije uključuju diskontnu stopu. Bilo koje promene u ovim pretpostavkama utiće na knjigovodstvenu vrednost obaveza za penzije.

Društvo određuje odgovarajuću diskontnu stopu na kraju svake godine. To je kamatna stopa koja treba da bude primenjena prilikom određivanja sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih isplata za koje se očekuje da će biti potrebne u cilju izmirenja obaveza za penzije. Prilikom određivanja odgovarajuće diskontne stope, Društvo uzima u razmatranje kamatne stope visokokvalitetnih obveznica Društva koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za penzije biti plaćene i koje imaju rok dospeća koji približno odgovara rokovima dospeća obaveze za penzije.

Ostale ključne pretpostavke koje se odnose na obaveze za penzije delom se zasnivaju na tekućim tržišnim uslovima. Dodatne informacije su obelodanjene u napomeni 19.

(b) Fer vrednost stalnih sredstava namenjenih prodaji

Stalna sredstva namenjena prodaji vrednovana su po nižoj od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Fer vrednost se određuje na osnovu tržišne vrednosti ovih sredstava, tržišna vrednost sredstava se određuje na bazi nedavnih transakcija na tržištu u kojima je bilo trgovine takvih ili sličnih sredstava.

4. Ključne računovodstvene procene i pretpostavke (nastavak)

4.2. Ključna prosuđivanja u primeni računovodstvenih politika

(a) Finansijska kriza

Tržište Republike Srbije pokazuje pojedine karakteristike rastućeg tržišta. Poreska, carinska i valutna regulativa su predmet različitih interpretacija što doprinosi mnogim izazovima sa kojima su kompanije koje posluju u Srbiji suočavaju.

Svetska ekonomska kriza, kolebanja na berzama i drugi rizici mogu imati negativne posledice na domaći finansijski i proizvodni sektor. Rukovodstvo Društva je izvršilo rezervisanja uzimajući u obzir ekonomsku situaciju i moguće posledice na kraju izveštajnog perioda.

Budući ekonomski razvoj Republike Srbije će biti uslovljen kako eksternim faktorima tako i merama preduzetim od strane Vlade kako bi podstakla rast i promenila poresku i pravnu regulativu. Rukovodstvo Društva smatra da preduzima neophodne mere kako bi podržalo razvoj i održivost poslovanja u trenutnom poslovnom okruženju.

Uticaj na likvidnost:

Obim kreditiranja kupaca u veleprodaji je u znatnoj meri smanjen od septembra 2008. Godine. Ove okolnosti bi mogle da se odraze na mogućnost Društva da obezbedi nove kredite i refinansira postojeće pod kreditnim uslovima koji su primenjivani za slične transakcije u bližoj prošlosti.

Uticaj na klijente/zajmoprimce:

Dužnici Društva mogu doći u situaciju smanjene likvidnosti što posledično može uticati na njihovu sposobnost da otplaćuju pozajmljene iznose. Pogoršanje uslova poslovanja dužnika (ili zajmoprimca) takođe može uticati na planirane tokove gotovine kao i na procenu umanjenja vrednosti finansijskih i nefinansijskih sredstava. U meri u kojoj su informacije bile dostupne, rukovodstvo je pravilno iskazalo revidirane procene očekivanih budućih tokova gotovine u proceni umanjenja vrednosti.

Fer vrednost zemljišta vrednovanog upotrebom modela revalorizacije u skladu sa MRS 16 se redovno ažurira sa ciljem da se osigura da knjigovodstveni iznos ne bude materijalno značajno različit od onog koji bi bio utvrđen korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda. Ukoliko nema dokaza o tržišnoj fer vrednosti, fer vrednost se procenjuje odnosno korišćenjem pristupa depresiranog troska zamene.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***5. Informacije o segmentima**

Na dan 30 juna 2012. Društvo je organizovano u 3 segmenta od kojih su proizvodni segmenti (Segment biljne proizvodnje i mehanizacije i Segment stočarstva) prikazani posebno, dok su ostali segmenti (Segment Finansijskih poslova, za kvalitet, plan i analizu, pravnih, kadrovskih i opštih poslova i komercijalnih poslova) grupisani u segment Opštih poslova.

Glavna delatnost Društva je proizvodnja i prodaja sirovog mleka, teladi i ratarskih proizvoda veleprodaji

Ostale delatnosti Društva uglavnom obuhvataju usluge mehanizacije, koje zbog svog obima ne predstavljaju poseban segment poslovanja za svrhe izveštavanja, već su uključene u okviru Segmenta Biljne proizvodnje i mehanizacije.

Rezultati segmenata za godinu koja je završena 31. decembra 2011. godine dostavljeni Nadzornom odboru su kao što sledi:

	Biljna pr. i mehanizacija	Stočarstvo	Opšti poslovi	Ukupno
Prihod od prodaje eksternim kupcima (napomena 26)	199.718	377.096	7.695	584.509
Prihod od prirasta osnovnog stada		8.831		8.831
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka (napomena 11)	(15.996)	(45.448)		(61.444)
Ostali poslovni prihodi	10.035	57.401	1.028	68.464
Troškovi poslovanja (napomena 30)	(348.737)	(479.391)	(202.349)	(1.030.477)
Operativni gubitak	(149.234)	(33.632)	(247.251)	(430.117)
Finansijski prihodi (napomena 32)			185.411	185.411
Finansijski rashodi (napomena 33)			(574.219)	(574.219)
Ostali prihodi		130.862	111.881	242.743
Ostali rashodi		(98.031)	(69.999)	(168.030)
Gubitak pre oporezivanja	(149.234)	(801)	(568.666)	(744.212)
Odloženi poreski rashod perioda			8.213	8.213
Gubitak za godinu	(149.234)	(801)	(585.960)	(735.999)

Rezultati segmenata za 30.06.2012. godine su iskazani kao što sledi:

	Biljna pr. i mehanizacija	Stočarstvo	Opšti poslovi	Ukupno
Prihod od prodaje eksternim kupcima (napomena 26)	7.116	176.079	4.234	187.429
Prihod od prirasta osnovnog stada		4.547		4.547
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka (napomena 11)	85.782	(27.356)		58.426
Ostali poslovni prihodi		26.789	602	27.391
Troškovi poslovanja (napomena 30)	(151.471)	(251.829)	(103.010)	(506.310)
Operativni gubitak	(58.573)	(71.770)	(98.174)	(228.517)
Finansijski prihodi (napomena 32)			19.017	19.017
Finansijski rashodi (napomena 33)			(383.492)	(383.492)
Ostali prihodi	-	65.373	358.901	424.274
Ostali rashodi		(10.371)	(43.738)	(54.109)
Gubitak pre oporezivanja	(58.573)	(16.678)	(147.486)	(222.827)
Odloženi poreski rashod perioda			-	-
Gubitak za godinu	(58.573)	(16.768)	(147.486)	(222.827)

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***6. Nematerijalna ulaganja**

	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2011.	5.463	5.463
Nabavna vrednost		
Kumulirani otpis vrednosti i umanjenje vrednosti		
Neotpisana vrednost	5.463	5.463
Godina završena na dan 31. decembra 2011.		
Početno stanje neotpisane vrednosti	(1.093)	(1.093)
Povećanja		
Prenos sa nematerijalnih ulaganja u pripremi		
Otpis (napomena 34)	(1.093)	(1.093)
Umanjenje vrednosti (napomena 39)		
Revalorizacija (napomena 22.3)		
Otuđenje (napomena 39)		
Neotpisana vrednost na dan 31. decembra 2011.	0	0
Na dan 31. decembra 2011.		
Nabavna vrednost	5.463	5.463
Kumulirani otpis vrednosti i umanjenje vrednosti	(5.463)	(5.463)
Neotpisana vrednost	0	0
Godina započeta na dan 01. januar 2012.		
Početno stanje neotpisane vrednosti	5.463	5.463
Povećanja		
Prenos sa nematerijalnih ulaganja u pripremi		
Otpis (napomena 34)	(5.463)	(5.463)
Umanjenje vrednosti (napomena 39)		
Revalorizacija (napomena 22.3)		
Otuđenje (napomena 39)		
Prenos na sredstva za otuđenje klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje		
Neotpisana vrednost na dan 01. januara 2011.	0	0
Na dan 30. jun 2012.		
Nabavna vrednost	5.463	5.463
Kumulirani otpis vrednosti i umanjenje vrednosti	5.463	
Neotpisana vrednost	0	0

Amortizacija u iznosu od RSD 0 (2011: RSD 1.093).

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***7. Nekretnine, postrojenja i oprema**

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Nekretnine postrojenja i oprema u pripremi	Druge nekretnine, postrojenja i oprem	avansi	UKUPNO
na dan 1. januar 2011.god.							
nabavna/revalorizaciona vrednost	1.269.593	878.427	863.109	90.059	18	20	3.101.226
ispravka vrednosti neotpisana vrednost godina završena	1.269.593	(293.308) 585.119	(345.127) 517.982	90.059	18	20	(638.435) 2.462.791 0
31.12.2011.							
početno stanje neotpisane vrednosti	1.269.593	585.119	517.982	90.059	18	20	2.462.791
povećanje			22.561	135.886			158.447 0
prenos sa NPO otuđenja i rashodovanja napomena 2.5)	(108.443)	(4.026)	(6.734)	(20.000)			(139.203)
amortizacija (napomena 2.5)		(21.987)	(109.678)				(131.665)
neotpisana vrednost na	1.161.150	559.106	424.131	205.945	18	20	2.350.370 0
na dan 31. decembar 2011.							
nabavna/revalorizaciona vrednost	1.161.150	873.670	878.542	205.945	18	20	3.119.345
ispravka vrednosti neotpisana vrednost godina završena	1.161.150	(314.564) 559.106	(454.411) 424.131	205.945	18	20	(768.975) 2.350.370 0
31.12.2011.							
početno stanje neotpisane vrednosti	1.161.150	559.106	424.131	205.945	18	20	2.350.370
povećanje			10.797	85.121			95.918 0
prenos sa NPO otuđenja i rashodovanja napomena 2.5)	(455.499)	(55.977)	(5.744)				(517.220)
amortizacija (napomena 2.5)		(9.917)	(47.869)				(57.786)
neotpisana vrednost na	705.651	493.212	381.315	291.066	18	20	1.871.282 0
na dan 30. jun 2012.							
nabavna revalorizaciona vrednost	705.651	808.694	822.602	291.066	18	20	2.628.051
ispravka vrednosti neotpisana vrednost	705.651	(315.482) 493.212	(441.287) 381.315	291.066	18	20	(756.769) 1.871.282
na dan 30. jun 2012.							

Deo nekretnina koji se odnosi na industrijsko zemljište je po odluci Upravnog odbora društva od 08.06.2012. godine prenet na zemljište namenjeno prodaji u iznosu od RSD 3.378.926 hiljada. (napomena 12.)

Procena zemljišta Društva je izvršena 11.12.2009. godine od strane nezavisnih procenitelja, na osnovu tržišnih vrednosti nedavnih transakcija sa trećim licima.

Zemljište se vrednuje po fer vrednosti u skladu sa MRS 16. paragraf 31. Pozitivan efekat revalorizacije kod zemljišta je iskazan u korist revalorizacionih rezervi u okviru kapitala (napomena 2.6 i 19.).

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***7. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

U 2012 godini dolazi do smanjenja vrednosti poljoprivrednog zemljišta u Novom Bečeju u površini od 1.807.95.59 m², čija je knjigovodstvena vrednost iznosi RSD 455.499.

Amortizacija u iznosu od RSD 57.786 (2010. RSD: 131.665) iskazana je u okviru troškova poslovanja u bilansu uspeha.

Da su zemljište i građevinski objekti iskazani po istorijskoj vrednosti, iznosi bi bili kao što sledi:

	2012	2011
Nabavna vrednost	604.865	684.580
Akumulirana ispravka vrednosti		
Sadašnja vrednost	<u>604.865</u>	<u>684.580</u>

Krediti k od poslovnih banaka u iznosu od RSD 2.749.058 (2011: RSD 2.855.126) su osigurani založnim pravom na zemljištu i građevinskim objektima (napomena 21 i 22).

Društvo je kao instrument obezbedjenja po odobrenim kreditima založilo:

- Poljoprivredno zemljište u Dobanovcima i Novom Bečeju površine 1.224.09.99 m² u vrednosti od RSD 705.652;
- Industrijsko zemljište u Dobanovcima površine 280.42.51 ha, u vrednosti od RSD 3.378.926;
- Građevinske objekti u Dobanovcima i Novom Bečeju u vrednosti RSD 493.212;
- Izmuzište Auto rotor global u vrednosti RSD 21.947;
- Osnovno stado u vrednosti RSD 157.202.

pozicija "mašine i oprema" uključuje sledeće iznose koji se odnose na sredstva uzeta u finansijski lizing:

	2012	2011
Nabavna vrednost - kapitalizovani finansijski lizing	28.387	43.442
Ispravka vrednosti	(14.150)	(27.546)
Sadašnja vrednost	<u>14.237</u>	<u>15.896</u>

Društvo uzima u zakup vozila i mašine po ugovorima o poslovnom zakupu koji se ne mogu raskinuti, Period zakupa je između 3 i 5 godina, a vlasništvo nad sredstvima ima Društvo.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***8. Biološka sredstva**

	2012	2011
Stanje na početku godine	312.235	406.432
Povećanja iz nabavke		
Dobitak od promena u fer vrednosti umanjene za procenjene troškove na mestu prodaje koji se pripisuju fizičkim promenama ¹	4.547	8.831
Dobitak od promena u fer vrednosti umanjenoj za procenjene troškove na mestu prodaje koji se pripisuju promeni cene ¹	55.002	110.588
Smanjenja zbog prodaje	(62.834)	64.102
Smanjenje zbog uginuća	(14.924)	35.710
Amortizacija osnovnog stada	(43.475)	113.804
Na kraju godine	250.551	312.235

Na dan 01.01.2012. godine Društvo je raspolagalo sa 1.514 grla osnovnog stada, ukupne nabavne i sadašnje vrednosti RSD 312.235.

U toku godine došlo je do povećanja od 241 grla po osnovu prevoda u višu kategoriju, kao i smanjenja ukupno 3502 grla po osnovu: prodaje (168), prinudnog klanja (79), uginuća (103).

Na dan 30.06.2012. godine Društvo raspolaže sa 1.405 grla osnovnog stada. Amortizacija osnovnog stada u visini od RSD (43.475) (2011: 113.804) uključena je u troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Pored osnovnog stada, odnosno muznih krava, Društvo raspolaže i sa stadom u pripremi, čije je brojno stanje na dan 01.01.2012. godine bilo 1.345 grla, uz smanjenje brojnog stanja tokom godine od 246 grla, tako da je 30.06.2012. godine Društvo raspolagalo sa 1.099 grla svih kategorija, vrednosti RSD 93.349 (2011: 113.065)

Ukupan broj grla na dan 30.06.2012. je bio 2.504 sadašnje vrednosti RSD 250.551 (2011: 312.235)

9. Dugoročna finansijska sredstva**9.1. Učešća u kapitalu**

	2012	2011
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	177	177
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	27.564	27.564
	27.741	27.741

a) Ulaganja u kapital zavisnih pravnih lica

	2012	2011
U udelima	177	177
Minus: ispravka vrednosti		
Ukupno	177	177

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica odnose se na akcije/udele u sledećim društvima:

Naziv Društva	2012	Učešće %
BD Agro-Mlekara DOO	157	100
Veterinarska služba BD Agro DOO	20	100
UKUPNO	177	100

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***9. Dugoročna finansijska sredstva (nastavak)**

Promene na računima:

	2012	2011
Stanje na početku godine	177	204
Otuđivanje i smanjenje udela u kapitalu		(27)
Na kraju godine	177	177

b) Učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica:

BD AGRO je osnivač i vlasnik dva zavisna Društva: BD AGRO Mlekara doo i Veterinarska služba BD AGRO doo. U 2011 godini 50% vlasništva koje je BD AGRO imao u PIK Pešter Mlekari doo Sjenica, otkupio je drugi osnivač PIK Pešter doo Sjenica.

c) Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju:

	2012	2011
U akcijama	27.564	75.459
U udelima		
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		
Minus: ispravka vrednosti	-	47.895

Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica odnose se na:

Naziv Društva	2012	Učešće %
Agrobanka ad Beograd	27.564	1,16

Promene na finansijskim sredstvima raspoloživim za prodaju:

	2012	2011
Početno stanje	27.564	66.323
Povećanja u toku godine	-	
Neto prihod/(gubitak); prenos sa kapitala (rezervi) (Napomena ___)		9.136
Otuđenja		
Ostale promene (<i>specificirati</i>)		
Minus: ispravka vrednosti		47.895
Na dan 30. juna	27.564	27.564
Umanjeno za : Dospeće dugoročno		
Tekuće dospeće	27.564	27.564

Društvo je prenelo gubitak u iznosu od RSD 47.895 u 2011. god. iz učešća u kapitalu Agrobanke u bilans uspeha. Gubici u iznosu od RSD 47.895 (2010: RSD 0) nastali su usled svodenja vrednosti akcija na tržišnu vrednost.

Ni jednom finansijskom sredstvu raspoloživom za prodaju nije prošao rok za naplatu.

9. Dugoročna finansijska sredstva (nastavak)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su izražena u sledećim valutama:

	2012	2011
RSD	27.564	27.564
EUR		
Druge valute /navesti ako je primenljivo/		

Rukovodstvo nije moglo pouzdano proceniti fer vrednost svojih ulaganja u akcije Agrobanke ad. Ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti od RSD 75.479 hiljada (2011 : RSD 27.564 hiljada). Društvo u koje se ulaže nije objavilo poslednje finansijske informacije o svom poslovanju. Krajem godine upravljanje Agrobankom preuzela je Prinudna uprava iz razloga velikog smanjenja adekvatnosti kapitala, t.j. velike izloženosti rizičnim plasmanima u odnosu na kapital. Akcije Agrobanke se više ne kotiraju Beogradskoj berzi, a podaci o poslednjim tržišnim cenama javno su dostupne na Belexu. Akcije su tokom 2012 godine imale tendenciju pada. Kako je 25 maja Agrobanka izgubila dozvolu za rad i otisla u stečaj, to je osnovana Nova Agrobanka koja nije preuzela obaveze prema akcionarima Agrobanke, što govori da je akcijski kapital predmet raspodele iz stečajne mase, mada o tome nema zvaničnog obaveštenja od Agrobanke u stečaju.

9.2. Ostala dugoročna finansijska sredstva

	2012	2011
Dugoročni krediti zavisnim i drugim pravnim licima		
Dugoročni krediti	695	615
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	2.990
Ukupno – neto vrednost	695	3.605

a) Dugoročni krediti

Fer vrednosti kredita datih radnicima zasnivaju se na tokovima gotovine diskontovanim stopom koja se zasniva na pasivnoj kamatnoj stopi od 5% (2011: 5%). Diskontna stopa jednaka je stopi LIBOR uvećanoj za odgovarajući kreditni rejting.

Efektivne kamatne stope na dugoročna potraživanja su kao što sledi:

	5%	5%
	2012	2011
Kreditni dat radnicima (napomena 41 c)	695	615

Efekat zaduživanja radnika na osnovu kamata po datim kreditima je materijalno zanemarljiv, tako da ga Društvo u 2012. godini nije uzelo u obzir.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***9. Dugoročna finansijska sredstva (nastavak)**

b) Ostala dugoročna finansijska sredstva

	2012	2011
Depoziti-Porse leasing	-	2.990
Kaucije		
Nekretnine, postrojenja oprema u lizingu		
Ostala dugoročna finansijska sredstva /specificirati/		
Minus: ispravka vrednosti		
Ukupno – neto vrednost	695	2.990

10. Finansijski instrumenti po kategorijama

Računovodstvene politike koje se odnose na finansijske instrumente primenjene su na stavke prikazane u tabeli niže .

<i>Sredstva</i>	Zajmovi i potraživanja	Ukupno
30.06.2012.		
Dugoročna finansijska sredstva	106.162	106.162
Kratkoročni finansijski plasmani	56.554	56.554
Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja izuzev potraživanja za avanse ¹	175.850	175.850
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	471	471
Ukupno	339.037	339.037
	Ostale finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti	Ukupno
<i>Obaveze</i>		
Obaveze po kratkoročnim kreditima (isključujući obaveze po osnovu finansijskog lizinga) ²	1.864.778	1.864.778
Obaveze po dugoročnim kreditima (isključujući obaveze po osnovu finansijskog lizinga) ³	904.875	904.875
Finansijski lizing ⁴	9.685	9.685
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze izuzev zakonskih (statutarnih) obaveza ¹	1.302.542	1.302.542
Ukupno	4.081.880	4.081.880

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***10. Finansijski instrumenti po kategorijama (nastavak)**

	Zajmovi i potraživanja	Raspoloživo za prodaju	Ukupno
Sredstva 30. jun 2012.			
Sredstva prema bilansu stanja			
Otkup sopstvenih akcija i učešće u kapitalu ostalih prav. lica		27.564	27.564
Kratkorocni finansijski plasmani	56.554	0	56.554
Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja izuzev potraživanja za avanse	175.850		175.850
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	471		471
Ukupno	232.875	27.564	260.439

11. Zalihe

	2012	2011
Sirovine i materijal	54.909	52.368
Nedovršena proizvodnja	145.993	60.211
Gotovi proizvodi ¹	23.674	51.029
Dati avansi	4.304	4.582
Minus: ispravka vrednosti	(15.720)	(15.720)
Ukupno zalihe – neto	213.160	152.470

Povećanje/(smanjenje) vrednosti nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda iskazuje se u korist ili na teret poslovnih prihoda u bilansu uspeha (napomena 32).

¹ Zahteva se posebno obelodanjivanje gotovih proizvoda po njihovoj fer vrednosti (MRS2p36(c)), gde je primenljivo.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***12. Stalna sredstva (grupe za otudjenje) klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja***(b) Stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji*

	2012	2011
Grupe za otudjenje namenjene prodaji:		
- Nekretnine, postrojenja i oprema	3.378.926	3.378.926
- Nematerijalna sredstva		
	<u>3.378.926</u>	<u>3.378.926</u>

U skladu sa MSFI 5. a na osnovu Odluke odbora direktora društva od 08.06.2012. godine izvršen je prenos 280.42.51 m² industrijskog zemljišta na Zemljište namenjeno prodaji (napomena 2.1.1.). U toku 2012. godine nije doslo do promena kod industrijskog zemljišta, tako da je na kraju juna 2012. godine vrednost zemljišta namenjenog prodaji RSD 3.378.926 hilj. dinara za ukupno 280.42.51 m².

Prema Planu konsolidacije koji je uradjen pocetkom 2012. godine, Društvo planira prodaju poljoprivrednog i industrijskog zemljišta, radi konsolidacije poslovanja, sledecom dinamikom:

GODINA	IZNOS RSD	IZNOS EUR	LOKACIJA	POVRŠINA
2012	1.300.579.079	11.823.446	Novi Bečej, obradivo zemljište i Dobanovci građevinsko	1807+45
2013	700.000.000	6.363.636	Dobanovci, građ. zemljište	53
2014	400.000.000	3.636.364	Dobanovci, građ. zemljište	30
2015	400.000.000	3.636.364	Dobanovci, građ. zemljište	30
2016	300.000.000	2.727.273	Dobanovci, građ. zemljište	23
2017	300.000.000	2.727.273	Dobanovci, građ. zemljište	23
2018	100.000.000	909.091	Dobanovci, građ. zemljište	8
Ukupno	3.500.579.079	31.823.446		
Ukupna prodaja poljoprivrednog i građevinskog zemljišta u Novom Bečeju i Dobanovcima				212

13. Napomena: Plan prodaje polj.zemljišta u N.Bečeju je realizovan u januaru 2012. godine.

Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja

	2012	2011
Potraživanja po osnovu prodaje	104.547	77.956
Potraživanja od povezanih pravnih lica (napomena 48)	138.727	204.004
Ostala potraživanja /specificirati/	3.714	3.017
Ispravka vrednosti	(71.138)	(71.138)
Ukupno potraživanja – neto	175.850	213.839

Na dan 30. juna 2012. godine potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od RSD 104.547 (2011: RSD 77.956) su u potpunosti naplativa.

Potraživanja po osnovu prodaje čija naplata kasni, smatraju se obezvređenima kada menadžment Društva donese odluku o njihovom statusu.

Sa stanjem na dan 30. juna 2012. godine za potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od RSD 104.547 (2011: RSD 77.956) istekao je rok dospeća ali nisu bila obezvređena. Navedena potraživanja odnose se na potraživanja od jednog broja nezavisnih kupaca za koje u skorašnjoj prošlosti nisu ustanovljeni propusti u plaćanju.

Najveća potraživanja po osnovu prodaje su : Imlek RSD 25.301, Almex RSD 26.156, Mivaka RSD 7.199, Naturella RSD 5.771, PIK Pešter a.d. RSD 3.997, Vojvodinalek RSD 2.866.

Na dan 30. juna 2012. godine potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od RSD 71.138 (2011: RSD 71.138) bila su obezvređena i za njih je izvršeno rezervisanje.

Potraživanja za čiju naplatu je Društvo pokrenulo sudski spor ili su po proceni Društva teško naplativa , stavljena su takođe na ispravku vrednosti potraživanja u iznosu od 71.138 (2011: RSD 71.138). U 2012 godini na ispravku vrednosti potraživanja stavljena su potraživanja od Mice Mlekarice doo N.Sad (RSD 17.701), Inex napredak ZZ zadruga N.Varoš (RSD 1.100), Vrelo Zrmanja (RSD 162). Pojedinačno obezvređena potraživanja po osnovu prodaje se glavnom odnose na potraživanja od trgovaca na veliko.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***13. Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja (nastavak)**

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje i drugih potraživanja grupe iskazana je u sledećim valutama:

	2012	2011
RSD	104.547	77.956

Promene na računima rezervisanja po osnovu umanjenja vrednosti potraživanja su:

	2012	2011
Na dan 1. januara	71.138	79.862
Rezervisanja za obezvređenje potraživanja	-	5.591
Potraživanja otpisana u toku godine kao nenaplativa	-	(14.675)
Na dan 30. juna	71.138	71.138

Formiranje i ukidanje rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru 'ostalih rashoda/ostalih prihoda' u Bilansu uspeha (napomene 33 i 32). Promene u diskontovanom novčanom toku se uključuju u „finansijske rashode“ u Bilansu uspeha (napomena 33). Iznosi knjiženi na teret ispravke vrednosti otpisuju se kada se ne očekuje da će biti naplaćeni.

Ostale kategorije unutar pozicije potraživanja od prodaje i druga potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja. Društvo ne poseduje nikakve instrumente obezbeđenja naplate.

14. Kratkoročni finansijski plasmani

	2012	2011
Kratkoročni krediti i plasmani	56.405	43.040
Deo dugoročnih finansijskih sredstava koji dospeva za naplatu do jedne godine	150	208
	56.555	43.248

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti**

	2012	2011
Gotovina u banci	106	116
Gotovina u blagajni	69	28
Ostala novčana sredstva	296	206
	471	350

U svrhu sastavljanja Izveštaja o tokovima gotovine, gotovina, gotovinski ekvivalenti i prekoračenja po tekućim računima obuhvataju:

	2012	2011
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	471	350
Prekoračenja po tekućim računima (napomena 22)	-	-
	471	350

16. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

	2012	2011
Porez na dodatu vrednost	1.113	4.487
Unapred obračunati troškovi osiguranja	1.662	2.104
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza	8.547	1.828
Ukupno	11.322	8.419
Odložena poreska sredstva (Napomena 26.)	1.365	1.365
	12.687	9.784

17. Vanbilansna aktiva i pasiva**VANBILANSNA AKTIVA**

	2012	2011
Uknjižene hipoteke na imovinu	602.630	602.630
Primljene garancije	67.123	147.023
UKUPNO	669.753	749.653

VANBILANSNA PASIVA

	2012	2011
Obaveze za uknj.hipoteke na imovinu	602.630	602.630
Obaveze za primljene garancije	67.123	147.023
UKUPNO	669.753	749.653

U vanbilansnoj pasivi su u 2012 godini iskazane obaveze po osnovu date hipoteke na nekretninama, zaloge na HOV, kao obezbeđenje kredita drugih pravnih lica, kao i obaveze po osnovu primljene avalirane menice Agrobankne u korist Poreske uprave Zemun.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***18. Kapital i rezerve**

KAPITAL I REZERVE	emisiona premija	akcijski kapital	rezerve	revalorizacione rezerve	neraspoređena dobit (gubitak)	UKUPNO
Stanje 01.januar 2011.		878.613	44.282	3.342.429	(1.717.786)	2.547.538
Dobici na fer vrednosti bez poreza						0
zemljište, građevinski objekti						0
korekcija za vrednost prodate zemlje				192.016	(272.002)	(79.986)
ostalo					(2.623)	(2.623)
ukupno priznati prihodi i rashodi za 2011.					(735.999)	(735.999)
prodaja vlastitih akcija						
stanje 31.decembar 2011.		878.613	44.282	3.534.445	(2.728.410)	1.728.930
stanje 01.01. 2012.		878.613	44.282	3.534.445	(2.728.410)	1.728.930
Dobici na fer vrednosti bez poreza						0
zemljište, građevinski objekti						0
korekcija za vrednost prodate zemlje					(4.429)	(4.429)
ostalo						
ukupno priznati prihodi i rashodi do 30. juna 2012.					(222.827)	(222.827)
prodaja sopstvenih akcija						
stanje 30. juna 2012.		878.613	44.282	3.534.445	(2.995.666)	1.501.674

Na osnovu iskazanog gubitka u 2012 godini došlo je do smanjenja ukupnog kapitala.

18.1. Akcijski kapital

	Broj akcija (u 000)	Obične akcije	Preferencijalne akcije	Ukupno
Na dan 1. januara 2011.	878	878		878
Kupovina akcija od strane zaposlenih	25	25		25
- Vrednost usluga zaposlenog				
- Priliv od emitovanih akcija				
Ostalo /specificirati/				
	853	853		853
Na dan 31. decembra 2011.				
Kupovina akcija od strane zaposlenih				
- Vrednost usluga zaposlenog				
- Priliv od emitovanih akcija	25	25		25
- Kupovina zavisnog Društva				
Ostalo /specificirati/				
Na dan 30.06.2012.	878	878		878

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***18. Kapital i rezerve (nastavak)**

	2012		2011	
	broj akcija	%	broj akcija	%
Vlasnik				
Đura Obradović	666.621	76%	666.621	76%
Marine Drive Holding doo	31.645	4%	31.645	4%
Akcionarski fond AD Beograd	12.922	1%	12.922	4%
Manjinski akcionari	167.425	19%	167.425	19%
ukupno	878.613	100%	878.613	100%

Ukupan odobreni broj običnih akcija iznosi 878 hiljada akcija (2011: 878 hiljada akcija) po nominalnoj vrednosti od RSD 1.000 po akciji (2011: RSD 1.000 po akciji). Od ukupnog broja običnih akcija koje su u vlasništvu većinskog vlasnika (666 hiljada akcija), 495 hiljada akcija su stavljene u zalogu, kao garancija za otplatu kupoprodajne cene preduzeća. Pošto je u 2011. godini otplaćena kupoprodajna cena, to se očekuje skidanje zaloge sa akcija od strane Agencije za privatizaciju, s obzirom da su sve emitovane akcije u potpunosti otplaćene.

Cena akcija na dan 30.06.2012. godine na Beogradskoj berzi su bile 600 dinara /akciji.

18.2. Rezerve

Promenc na računima rezervi su bile kao što sledi:

	Napomena	Emisiona premija	Zakonske rezerve	Statutarne i druge rezerve	Ukupno
Stanje 1. januara 2011.		0		44.282	44.282
Otkup i ponovno izdavanje sopstvenih akcija		0			0
Stanje 31. decembra 2011.		0		44.282	44.282
Stanje 1. januara 2012.		0		44.282	44.282
Otkup i ponovno izdavanje sopstvenih akcija		0			
Stanje 30. juna 2012.		0		44.282	44.282

Statutarne i druge rezerve uključuju: rezerve za sticanje sopstvenih akcija, za poništenje preferencijalnih akcija, varanata i zamenljivih obveznica za pokriće budućih gubitaka. Rezerve u visini 44.282 RSD nastale su revalorizacijom kapitala u periodu do 2003. godine i u skladu sa zakonskom odredbom su prenete 31.12.2003. godine na kapital.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***18. Kapital i rezerve (nastavak)****18.3. Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti i gubici po osnovu HOV**

Promene na računima su bile kao što sledi:

	Revaloriza- cione rezerve (330)	Rezerve po osnovu preračuna finansijskih izveštaja (331)	Nereali- zovani dobici (332)	Nerea- lizovani gubici (333)	Ukupno
Stanje 1. januara 2012	3.534.445				3.534.445
Prodaja industrijske zemlje	0				0
Stanje 30. juna 2012	3.534.445				3.534.445

18.4. Akumulirani gubitak

Promene na računu neraspoređene dobiti su bile kao što sledi:

	2012	2011
Stanje 1. januara	(2.728.410)	(1.717.786)
Dobitak tekuće godine		
Korekcija (napomena 2.2)		
Gubitak tekuće godine	(222.827)	(735.999)
Korekcija za vrednosti prodate zemlje		272.002
Ostalo	(4.429)	(2.623)
Stanje 30. juna	(2.955.666)	(2.728.410)
Prodane sopstvene akcije		
Ukupno	(2.955.666)	(2.728.410)

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***19. Dugoročna rezervisanja**

Promene na računima rezervisanja su kao što sledi:

	Naknade za otpremnine	Ukupno
Stanje		
1. januara 2011.	23.907	23.907
Na teret/u korist bilansa uspeha:		
Dodatna rezervisanja	2.396	2.396
Iskorišćeno u toku godine	(2.227)	(2.227)
Stanje na dan		
31. decembra 2011.	24.076	24.076
Na teret/u korist bilansa uspeha:		
Dodatna rezervisanja		
Iskorišćeno u toku godine		
Stanje na dan		
30. juna 2012.	24.076	24.076
Struktura ukupnih rezervisanja:		
	2012	2011
Dugoročna rezervisanja	24.076	24.076
Kratkoročna rezervisanja		

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***20. Finansijske obaveze**

Finansijske obaveze na dan 30. juna 2012. godine iznose:

Banka	Dugoročno	Kratkoročno	Kamata	Total
Banca Intesa	822.951.537	231.640.600	2.048.790	1.056.640.927
Agrobanka	41.275.123	933.988.598	143.303.013	1.118.566.734
NLB Banka	-	480.418.513	54.981.386	535.399.899
Erste bank	-	22.190.914	449.797	22.640.711
Privredna Banka	-	4.570.700	1.553.899	6.124.599
Lizing	5.011.183	4.673.631	-	9.684.814
Imlek	-	161.724.207	15.112.732	176.836.939
Ostali	40.649.090	30.244.861	-	70.893.951
total	909.986.933	1.869.452.024	217.449.617	2.996.788.574

Detaljnija obelodanjivanja slede u sledećim napomenama

21. Dugoročni krediti

	2012	2011
Dugoročni krediti u zemlji	864.226	451.670
Dugoročni krediti u inostranstvu	40.649	35.672
Ukupno dugoročni krediti	904.875	487.342

Dospeće dugoročnih kredita:

	2012	2011
Između 1 i 2 godine	300.437	280.153
Između 2 i 5 godine	604.438	207.189
Preko 5 godina		
	904.875	487.342

Knjigovodstvena vrednosti kredita Društva izražena je u sledećim valutama:

	2012	2011
RSD	864.226	451.670
EUR	40.649	35.672
Ostale valute /navesti ako je primenljivo/		
	904.875	487.342

Dugoročni krediti uključuju kredite od banaka i ostale kredite u iznosu od RSD 904.875 (2011: RSD 487.342). Do povećanja dugoročnih kredita u 2012 godini je došlo po osnovu reprograma kredita kod Banke Intese i prenosa dospelih kratkorocnih anuiteta na dugorocne.

Kredit kod banaka obezbeđeni su založnim pravom na zemljištu i građevinskim objektima Društva.

Kredit kod Erste banke je osiguran potraživanjima od Imleka (napomena 21 i 22).

Deo akcija (8.263)Agrobanke , založene su po osnovu Ugovora o kreditu povezanog pravnog lica Inex ad Nova Varoš kod Agrobanke ad Beograd koji iznosi 420.000 eura.

Društvo ne primenjuje računovodstvo zaštite od rizika (i nije ušlo ni u jedan aranžman zaštite od rizika u pogledu svojih deviznih obaveza ili izloženosti riziku od promene kamatnih stopa).

21. Dugoročni krediti (nastavak)

Knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti dugoročnih kredita:

	Knjigovodstvena vrednost		Fer vrednost	
	2012	2011	2012	2011
Kreditni od banaka	864.226	451.670	864.226	451.670
Ostali krediti	40.649	35.672	40.649	35.672
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	5.011	4.381	5.011	4.381

Fer vrednost dugoročnih kredita jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti jer uticaj diskontovanja nije materijalno značajan. Fer vrednosti su bazirane na tokovima gotovine diskontovanim primenom stope zasnovane na stopi pasivne kamate na uzete kredite.

Društvo ima sledeće neiskorišćene kreditne linije:

	2012	2011
Varijabilna kamatna stopa	/	1,60%
- sa rokom isteka do 1 godine	/	59.009
- sa rokom isteka preko 1 godine	/	/
Fiksna kamatna stopa	/	/
- sa rokom isteka do 1 godine		
		59.009

Kreditne linije koje ističu u toku jedne godine su godišnje kreditne linije za koje Društvo kod poslovnih banaka traži reprogram na rok od 5-8 godina uz grejs period od godinu dana.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga

	2012	2011
Bruto iznos obaveze po osnovu finansijskog lizinga – minimalna zakupnina		
Do 1 godine	12.365	12.496
Od 1 do 5 godina	4.381	5.100
Preko 5 godina		
Budući finansijski rashodi finansijskog lizinga	397	850
Sadašnja vrednost obaveza po osnovu finansijskog zakupa		
	2011	2011
Do 1 godine	4.674	12.365
Od 1 do 5 godina	5.011	4.381
Preko 5 godina		
	9.685	16.746

Obaveze po osnovu finansijskog zakupa su efikasno obezbeđene budući da se pravo na sredstvo koje je dato u zakup vraća zakupodavcu u slučaju neispunjavanja obaveze po osnovu zakupa.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***22. Kratkoročne finansijske obaveze**

	2012	2011
Kratkoročni krediti pravna lica	1.672.809	2.142.907
Kratkoročni krediti fizička lica	25.677	47.008
Deo dugoročnih obaveza za lizing koje dospevaju do jedne godine	4.674	12.365
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	166.292	177.870
UKUPNO	1.869.452	2.380.150

23. Obaveze iz poslovanja

	2012	2011
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	37.305	47.504
Obaveze prema dobavljačima	668.480	712.575
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	17.550	24.120
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	333	331
Ostale obaveze iz specifičnih poslova	-	6.781
Ukupno	723.668	791.311

Ukupne obaveze iz poslovanja su smanjene u odnosu na 2011 godinu, prvenstveno po osnovu smanjenja obaveza prema dobavljačima u zemlji.

24. Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja

	2012	2011
Obaveze po osnovu neisplaćenih zarada i naknada, bruto	283.143	277.091
Obaveze po osnovu kamata	269.011	390.526
Ostale obaveze /navesti i obelodaniti materijalno značajne stavke/	2.643	2.006
	554.797	669.623

Nelikvidnost Društva i tokom 2012. godine odrazila se i na povećanje obaveza prema zaposlenima po osnovu neisplaćenih zarada (II,III,IV,V/2012), kao i kašnjenje u izmirenju obaveza po osnovu kamata prema poslovnim bankama, prvenstveno Novoj Agrobanci RSD 143.303 (2011: RSD 113.319), NLB InterFinanz AG RSD 54.981 (2011: RSD 31.113). Obaveze kamata po osnovu javnih prihoda su RSD 48.267 (2011: RSD 50.943)

25. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda

	2012	2011
Obaveze za porez na dodatu vrednost	-	-
Obaveze za porez na imovinu	4.407	6.947
Obaveze za ostale poreze i takse	246	96
Unapred obrac.tr.za god.odmor	6.997	6.997
Obaveze za porez iz dobiti	0	0
	11.650	14.040

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***26. Odložena poreska sredstva i obaveze**

Odložena poreska sredstva i obaveze se „prebijaju“ kada postoji zakonski izvršivo pravo da se „prebiju“ tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na poreze na dobit uvedene od strane istog poreskog organa bilo entitetu koji podleže obavezi plaćanja poreza ili različitim entitetima koji podležu obavezi plaćanja poreza onda kada postoji namera da se obaveze poravnaju na neto osnovi. „Prebijeni“ iznosi su sledeći:

	2012	2011
Odložena poreska sredstva:		
- Nadoknativa u roku dužem od 12 meseci	1.365	1.365
- Nadoknativa u roku od 12 meseci		
Odložene poreske obaveze:		
- Nadoknative u roku dužem od 12 meseci		
- Nadoknative u roku od 12 meseci	392.713	392.713
Odložena poreska sredstva/obaveze (neto)	391.348	391.348

Promene na računu odložena poreska sredstva i obaveze u toku godine, bez uzimanja u obzir „prebijanja“ salda u okviru iste poreske jurisdikcije, bile su kao što sledi:

Odložene poreske obaveze:	Ubrzana poreska amortizacija	Dobici na fer vrednosti	Konverti- bilna obveznice	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. januara 2011.	6.849	371.373			378.222
Na teret / (u korist) bilansa uspeha	(6.849)				(6.849)
Direktno na teret revalorizacionih rezervi		21.340			21.340
Stanje na dan 31. decembra 2010.		392.713			392.713
Na teret / (u korist) bilansa uspeha					
Direktno na teret revalorizacionih rezervi					
Kursne razlike					
Stanje 30. juna 2012.	0	392.713			392.713

Odložena poreska sredstva:	Ostalo	Ukupno
Stanje 1. januara 2011.	(1.365)	(1.365)
Na teret / (u korist) bilansa uspeha		
Direktno na teret kapitala		
Kursne razlike		
Stanje na dan 31. decembra 2011.	(1.365)	(1.365)
Na teret / (u korist) bilansa uspeha		
Direktno na teret kapitala		
Kursne razlike		
Stanje 30. juna 2012.	(1.365)	(1.365)

Poreski bilans nije radjen na dan 30.06.2012 godine, tako da poreska sredstva u iznosu RSD 1.365 hiljada i poreske obaveze u iznosu od RSD 392.713 datiraju od obracuna na dan 31.12.2011 godine.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***27. Usaglašavanje potraživanja i obaveza**

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2011.

28. Poslovni prihodi

	2012	2011
Prihodi od prodaje stočarstvo	176.079	377.096
Prihodi od prodaje biljna proizvodnja	7.116	199.718
Prihod od prodaje opšti poslovi	4.234	7.695
Prihod od aktiviranja učinaka i robe	4.547	8.831
Povećanje vrednosti zaliha učinaka (napomena 14)	101.569	-
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka (napomena 14)	(43.143)	(61.444)
Ostali poslovni prihodi	27.391	68.464
Ukupno	277.793	600.360

29. Ostali poslovni prihodi

	2012	2011
Prihod od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	26.789	67.436
Prihodi od zakupnina	602	1.028
Ukupno	27.391	68.464

30. Poslovni rashodi

	2012	2011
Nabavna vrednost prodane robe		
Troškovi materijala	219.998	410.682
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (napomena 40)	128.030	266.776
Troškovi amortizacije i rezervisanja (napomene 6 i 7 i 23)	101.195	248.958
Ostali poslovni rashodi (napomena 30)	57.087	104.061
Ukupno	506.310	1.030.477

Troškovi amortizacije i rezervisanja uključuju iznos od RSD 101.195 (2011. RSD 248.958), od kojih su troškovi amortizacije, RSD 101.195 (2011. RSD 246.562), i troškovi rezervisanja RSD 0 (2011. RSD 2.396).

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***31. Ostali poslovni rashodi**

	2012	2011
Troškovi usluga na izradi i doradi proizvoda	-	610
Troškovi transportnih i telefonskih usluga	5.118	5.951
Troškovi održavanja	2.037	6.281
Troškovi veterinarskih usluga	14.563	27.591
Troškovi analize i kontrole proizvoda	1.056	2.517
Troškovi zakupnina	7.258	6.662
Ostali proizvodni troškovi	1.307	9.643
Troškovi neproizvodnih usluga	-	8.746
Troškovi reprezentacije	1.032	2.269
Troškovi premije osiguranja	2.408	7.327
Troškovi platnog prometa	2.118	11.554
Troškovi poreza i carina	1.522	6.915
Troškovi članarina i taksi	4.963	1.944
Ostali neproizvodni troškovi	13.705	6.051
Total	57.087	104.061

32. Finansijski prihodi

	2012	2011
Prihodi kamata		
Pozitivne kursne razlike	17.790	178.495
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	1.227	6.915
	19.017	185.410

Povraćaj premije osiguranja se odnosi na višak priliva novčanih sredstava od osiguranja u odnosu na knjigovodstvenu vrednost oštećene robe.

33. Finansijski rashodi

	2012	2011
Rashodi kamata	181.027	389.084
Negativne kursne razlike	188.904	178.485
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	13.561	6.650
Ostali finansijski rashodi		
	383.492	574.219

34. Ostali prihodi

	2012	2011
<i>Ostali prihodi:</i>		
Dobici od prodaje:		
- nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	348.450	81.290
- bioloških sredstava	8.624	
- materijala	485	447
Prihodi od smanjenja obaveza		14.675
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja		2.227
Ostali nepomenutu prihodi	1.342	13.242
	358.901	111.881
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti:</i>		
- bioloških sredstava	65.373	130.862
	424.274	242.743

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***35. Ostali rashodi**

	2012	2011
Gubici od prodaje:		
- nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	8.046	13.999
- bioloških sredstava	20.757	42.048
- materijala	11	1.327
- gubici od uginuća osnovnog stada	14.924	35.710
Ostalo		826
	<u>43.738</u>	<u>93.910</u>
Umanjenje vrednosti:		
- bioloških sredstava	10.371	20.274
- potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana		
- obezvređenje hartija od vrednosti		47.895
- obezvređenje potraživanja od matičnih i zavisnih pravnih lica		5.951
	<u>54.109</u>	<u>168.030</u>

36. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	2012	2011
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	101.040	202.850
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	18.048	35.987
Troškovi naknada po ugovoru o delu	3.620	7.619
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	349	877
Ostali lični rashodi i naknade	4.973	19.443
	<u>128.030</u>	<u>266.776</u>

37. Porez na dobit

	2012	2011
Tekući porez	-	-
Odloženi poreski prihodi (napomena 25)		(8.213)
Trošak poreza na dobit		<u>(8.213)</u>

Porez na dobit Društva pre oporezivanja se razlikuje od teorijskog iznosa koji bi nastao primenom prosečne ponderisane poreske stope i bio bi kao što sledi:

	2012	2011
Gubitak poslovne godine		(744.212)
Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi – 10%		(74.421)
<i>Efekat oporezivanja na:</i>		
Rashodi koji se ne priznaju u poreske svrhe		2.999
Prihodi po osnovu kamate između povezanih pravnih lica		93
Razlika između poreske i računovodstvene amortizacije		4.250
Kapitalni dobitak		(7.095)
Poreski gubici za koje nisu priznata odložena poreska sredstva		74.174
Preračunati odloženi porez		
Trošak poreza	-	-

S obzirom da poreski bilans nije radjen, to ce i obracun trosak poreza biti uradjen po završnom racunu.

38. Zarada po akciji*Osnovna zarada po akciji*

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobit/(gubitak) koji pripada akcionarima Društva (matičnog pravnog lica) podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u opticaju za period isključujući obične akcije koje je Društvo otkupilo i koje se drže kao otkupljene sopstvene akcije.

	2012	2011
Dobitak/gubitak	(222.827)	(735.999)
Ponderisani prosečni broj običnih akcija u opticaju	879.000	879.000
Gubitak po akciji	0,25	0,84

39. Potencijalne obaveze

Društvo može imati potencijalne finansijske obaveze koje su nastale iz redovnog poslovanja u 1997. godini. Navedene obaveze se odnose na firmu Massey Ferguson za nabavku poljoprivredne mehanizacije. Iznos glavnice duga je RSD 40.649 i proknjižene kamate do 2004. godine u iznosu od RSD 18.407.

Postoji rizik od plaćanja glavnice sa uvećanom kamatom u budućnosti, ali je stav menadžmenta Društva da je mala verovatnoća da će do toga doći. Ne očekuje se da ova obaveza može dovesti do materijalno značajnih izdataka u budućnosti. Smatra se da će ova obaveza biti otpisana, na osnovu činjenice da je banka koja je bila garant likvidirana.

U 2012 godini stanje izdatih garancija je na istom nivou od RSD 602.630 (2011 : 602.630) za povezana Društva, čime postoji potencijalna mogućnost naplate obaveza od garanta. Stav menadžmenta je da se iz imovine dužnika mogu regulisati dospelje i ukupne obaveze i da imovina BD Agro neće biti opterećena po osnovu izdatih garancija.

Društvo ima obaveze vezane za zaštitu životne sredine, ali u 2012. godini nije imalo značajnih troškova zaštite životne sredine. BD AGRO je nosilac i investitor projekta : Adaptacije i sanacije farme muznih krava i muznog centra, i povodom istog bio je koordinator Instituta za preventivu, zastitu na radu i protivpožarnu zaštitu doo, koordinator na izradi Studije o proceni uticaja ovog projekta na životnu sredinu.

Društvo ima obavezu prema Agenciji za privatizaciju da ispoštuje sve odredbe kupo-prodajnog ugovora zaključno sa 29.09.2010 i Društvo je obavezu ispunilo zaključno sa 08.04.2011. godine, isplatom kupoprodajne cene. U sklopu redovne kontrole Društvo je, uz saglasnost Agencije, angažovalo nezavisnog revizora **Auditor**, koji je podneo izveštaj o ispunjenosti uslova ugovora Agenciji.

(a) Oporezivanje

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. Međutim, još uvek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. U Republici Srbiji poreski period ostaje otvoren tokom 5 godina. Rukovodstvo Društva smatra da su poreske obaveze uključene u ove finansijske izveštaje pravilno iskazane.

(b) Sudski sporovi

Društvo je tokom godine bilo uključeno u određeni broj sudskih sporova (kao tuženi i kao tužilac) nastalih tokom normalnog toka poslovanja. Pravna služba Društva i advokati koji su angažovani po pojedinim sporovima ne očekuju negativan ishod sudskih sporova koji bi rezultovali dodatnim obavezama.

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***40. Transakcije sa povezanim pravnim licima**

Transakcije sa povezanim pravnim licima obavljene su pod istim uslovima kao i sa stranama koje nisu povezane:

Većinski vlasnik Društva je Djura Obradović (registrovano u Centarlnom registru HOV) u čijem se vlasništvu nalazi 75,87 % akcija Društva. Preostalih 24,13 % akcija se kotira na berzi i nalazi se u vlasništvu raznih akcionara.

Sledeće transakcije su obavljene sa povezanim pravnim licima:

	2012	2011
<i>(a) Prodaja robe i usluga</i>		
Prodaja robe zavisna pravna lica:		
- Veterinarska služba BD Agro DOO	1.119	731
- BD Agro-Mlekara DOO	32	58
Prodaja robe ostala pravna lica:		
- PIK Pešter AD	11	3.167
- Marine Drive Holding DOO	39	36
- Obnova ad	20	56
- PIK Pešter Mlekara	513	731
- Inex ad		28
	1.734	4.807

Roba se prodaje po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima.

	2012	2011
<i>(b) Nabavke robe i usluga</i>		
Nabavka robe ostala povezana pravna lica:		
- Inex	-	182
- PIK Pešter ad	4	
Nabavka usluga zavisna pravna lica:		
- Veterinarska služba BD Agro DOO	17.184	32.553
	17.188	32.735

Roba i usluge se kupuju od zavisnih pravnih lica po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima. Sa povezanim licima promet roba i usluga se ugovara po tržišno definisanim cenama.

(a) Naknade ključnom rukovodstvu

Ključno rukovodstvo čine direktori (izvršni i neizvršni), članovi Odbora direktora i Rukovodioc Interne revizije. Naknade plaćene ili plative ključnom rukovodstvu po osnovu usluga zaposlenog lica prikazane su u tabeli koja sledi:

	2012	2011
Zarade i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	6.912	13.684
Otpremnine		
Naknade nakon penzionisanja		
Ostale dugoročne naknade		
Plaćanje akcijama		
	6.912	13.684

BD AGRO AD DOBANOVCI**Napomene uz finansijske izveštaje za period 01.01. – 30.06.2012.***(Svi iznosi su izraženi u 000 RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)***40. Transakcije sa povezanim pravnim licima (nastavak)***(b) Stanja na kraju godine proizašla iz prodaje/nabavki roba/usluga*

	2012	2011
Potraživanja od povezanih pravnih lica (napomena 16):		
Zavisna pravna lica		
- Veterinarska služba BD Agro doo	958	367
- BD Agro-Mlekara	170	138
Ostala povezana lica		
- PIK Pešter AD	3.997	3.959
- ZZ Inex Napredak Company	1.100	1.100
- Marine Drive Holding	2291	190
- Obnova ad	355	333
- Uvac Gazela ad	6	6
- Beotrans ad	4	4
-PIK Pešter Mlekara		731
	6.819	6.828

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje i dospevaju u fakturnom roku nakon datuma prodaje. Potraživanja po svojoj prirodi nisu obezbeđena i nemaju kamatu.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u fakturnom roku nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu. Nije bilo rezervisanja za potraživanja od povezanih lica.

(c) Krediti povezanim pravnim licima

	2012	2011
Kreditni direktorima, rukovodstvu i članovima njihovih porodica:		
Na početku godine	615	778
Kreditni odobreni u toku godine	80	
Otplate u toku godine		(157)
Finansijski prihodi (napomena 32)		(6)
Finansijski rashodi (napomena 33)		
Na kraju godine	695	615
Kreditni povezanim pravnim licima:		
Na početku godine	65.165	62.776
Kreditni odobreni u toku godine	4.678	3.544
Otplate u toku godine	(2.000)	(1.155)
Finansijski prihodi (napomena 32)		
Finansijski rashodi (napomena 33)		
Na kraju godine	67.843	65.165
Kreditni ostalim povezanim licima - ukupno:		
Na početku godine	32.945	56.332
Kreditni odobreni u toku godine	7.807	6.823
Otplate u toku godine		(30.210)
Finansijski prihodi (napomena 32)		
Finansijski rashodi (napomena 33)		
Na kraju godine	40.752	32.945

40. Transakcije sa povezanim pravnim licima (nastavak)

Kreditni datim zavisnim preduzećima dospevaju za otplatu tokom 2012. Fer vrednosti i efektivne kamatne stope po kreditima datim zavisnim preduzećima su obelodanjene u napomeni 9.

U toku 2012. nije bilo potrebe za rezervisanjima po osnovu kredita datim direktorima i poslovnim i drugim partnerima.

Kreditni odobreni direktorima i rukovodstvu datim su pod sledećim uslovima:

Ime direktora	Valuta	Iznos kredita (000)	Rok otplate	Kamatna stopa%
Kredit dat 2006. godine				
Slobodan Novković- direktor sektora bilj. proiz. i mehanizacije	EUR	15	10 godina	-
Prekursirani iznos kredita datog 2006 godine (kurs na dan 31.12.2006. godine)	RSD	1.185	10 godina	-
Kredit dat 2009. godine	-	-	-	-
Kredit dat 2010. godine	-	-	-	-
Ukupno EUR		15		
Ukupno RSD		1.185		

41. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Društvo je u julu 2012 godine vodilo pregovore sa skandinavskim investicionim fondom oko mogućnosti kupovine Društva ili dokapitalizacije. Predstavnicima Fonda su našim poslovnim bankama predocili mogućnost kupovine društva i preuzimanje kreditnih obaveza, što je znatno poboljšalo našu pregovaračku poziciju kod banaka.

Generalni Direktor

Finansijski direktor

Ljubiša Jovanović

Mladena Leposavić

Izveštaj o poslovanju društva BD Agro ad, Dobanovci
za period 01.01. – 30.06.2012.

Beograd, avgust 2012.

1. Razvoj društva

BD AGRO ad Dobanovaci (dalje u tekstu: Društvo) pretežno posluje u industriji primarne proizvodnje mleka. Pored primarne proizvodnje mleka, Društvo posluje i u oblasti ratarske i povrtarske proizvodnje.

Društvo je osnovano 1947. godine, i do danas je prošlo kroz mnoge vlasničko-pravne transformacije, od ZZ Budućnost, preko kopanije PIK Srem, do samostalne radne organizacije pod nazivom Poljoprivredno gazdinstvo „PKB-Budućnost“.

BD AGRO je danas otvoreno akcionarsko društvo sa velikim proizvodnim kapacitetima prvenstveno u oblastima primarne proizvodnje mleka, a i u ostalim poslovnih delatnostima koje obavlja.

Dobanovaca (dalje u tekstu: Društvo) pretežno posluje u industriji primarne proizvodnje mleka. Pored primarne proizvodnje mleka, Društvo posluje i u oblasti ratarske i povrtarske proizvodnje. Društvo je osnovano 1947. godine, i do danas je prošlo kroz mnoge vlasničko-pravne transformacije, od ZZ Budućnost, preko kopanije PIK Srem, do samostalne radne organizacije pod nazivom Poljoprivredno gazdinstvo „PKB-Budućnost“.

BD AGRO je danas otvoreno akcionarsko društvo sa velikim proizvodnim kapacitetima prvenstveno u oblastima primarne proizvodnje mleka, a i u ostalim poslovnih delatnostima koje obavlja.

Svojinska transformacija Kompanije je izvršena je 29.09.2005. godine, kada je putem aukcijske prodaje 70% kapitala Društva prešlo u ruke većinskog vlasnika g, Đure Obradovića, a 30% kapitala pripalo manjinskim akcionarima.

Razvojni plan novog menadžmenta se od tog perioda bazirao na povećanju stepena opremljenosti Kompanije na svim nivoima poslovanja, kroz uvođenje novih tehnologija, obezbeđenje višeg i održivog kvaliteta proizvoda, njegovoj neposrednoj kontroli kroz uvođenje standardizacije u svim segmentima poslovanja

Sastavni deo ovog modernog sistema je oko 1.400 krava na muži, ukupnog dnevnog kapacitet proizvodnje sirovog mleka vrhunskog kvaliteta od 30.000 litara, što ovu farmu čini jednom od najvećih na ovim prostorima.

2. Materijalna imovina

Društvo raspolaže sa materijalnim resursima koje koristi u obavljanju svojih primarnih delatnosti:

- 2.1. **Stočarska proizvodnja** se bazira na proizvodnji mleka kao osnovnoj delatnosti Društva. Na dan 30.06.2012. godine, Društvo raspolaže sa 1.405 grla muznih krava od ukupno 2.504 grla svih kategorija, sadašnje knjigovodstvene vrednosti 250.551 hiljada dinara (tačka 9. Napomena: Biološka sredstva). Ukupna proizvodnja mleka u prvih 6 meseci 2012. godine je iznosila oko 5.547.720 lit (oko 7.670 lit./kravi godišnje), što je za 11,50 % manje nego u istom periodu prošle godine, i predstavlja 50,43 % planirane proizvodnje. Moguća proizvodnja mleka pri kapacitetu od 2.000 krava muzara je oko 22.000.000 litara ili oko 11.000 lit./kravi godišnje. Posle dve godine potpunog izuzimanja velikih pravnih lica iz Programa subvencija i dotacija od strane države, u 2011 godini su iste tek vraćene po ceni od 5,00 dinara premije za 1 l mleka i 6.500,00 dinara gradske premije po grlu prvotelke.

2.2. Ratarska proizvodnja je sekundarna poslovna delatnost Društva , koja je najvećim delom organizovana kao podrška primarnoj proizvodnji mleka .Društvo na dan 30.06.2012 godine ima u vlasništvu 1.224 ha 09 ari 99 m2 poljoprivrednog zemljišta, knjigovodstvene vrednosti RSD 705.651 hiljada (tačka 7. Napomena: Nekretnine , postojenja i oprema). Pored zemljišta u vlasništvu, Društvo rentira od Države dodatnih 1.400 ha poljoprivredne zemlje. Sadašnja vrednost građevinskih objekata je RSD 493.212 hiljada , postojenja i opreme RSD 381.315 dinara, nekretnine postojenja i oprema u pripremi su RSD 291.066 hiljada.

3. Neposlovna materijalna imovina namenjena za prodaju

Društvo raspolaže delom nekretnina koje čine industrijsko zemljište (280 ha 42 ara i 51 m2) i koje je po odluci Odbora direktora društva od 08.06.2012. godine preneto na zemljište namenjeno prodaji u iznosu od RSD 3.378.926. (Tačka 12. Napomena)

4. Nematerijalna imovina

U cilju potvrde visokog kvaliteta proizvoda, dobijenih korišćenjem modernih proizvodnih sistema i metoda, Društvo je 18.12.2006. godine dobilo ISO 9001 : 20000 sertifikat.

Pouzdanim sprovođenjem kontrole kvaliteta u procesima muže, odgoja, ishrane, nege i očuvanja zdravstvenog stanja stada, Društvo posluje unutar strogo definisanih standarda kvaliteta.

Poštovanjem Svetskog standarda Kompanija ostvaruje neophodan uslov za diferencijaciju na tržištu primarne proizvodnje mleka, s obzirom da veliki broj proizvođača ne poseduje dovoljnu količinu stručno-materijalne osnove u cilju poštovanja propisanih mera standarda.

5. Zaposleni

Društvo zapošljava 278 radnika prema stanju na dan 30.06.2012. godine. U skladu sa odredbama člana 4. Zakona o razvrstavanju i na osnovu podataka iz finansijskih izveštaja za prvo polugodje 2012. godinu, Društvo spada u veliko pravno lice.

U postojećoj kvalifikacionoj strukturi zaposlenih, 48,19 % su kvalifikovani, polukvalifikovani i nekvalifikovani radnici, VKV čine 10,16 %, SSS čine 25,72 %, a VSS i VŠS čine 15,93%.

Žene čine 42 % od ukupnog broja zaposlenih, a muškarci 58%.

6. Vlasništvo i organizaciona struktura

BD Agro ad je društvo kapitala i organizovano je u svemu kao AKCIONARSKO DRUŠTVO - otvorenog tipa u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima.

Rad Kompanije je organizovan kroz sektore. Sektorima upravljaju rukovodioci sektora.

U okviru sektora postoje odeljenja kao organizacione celine kojima upravljaju šefovi odeljenja.

U okviru pojedinih odeljenja niže organizacione celine su službe.

BD AGRO u svojoj organizacionoj strukturi ima 6 (šest) sektora, 20 (dvadeset) odeljenja i 8 (osam) službi.

7. Finansijski izveštaji

Finansijski izveštaji završeni na dan 30 juna 2012 godine su odobreni od strane Odbora direktora, na sednici održanoj 14.08.2012. godine u sedištu društva u Dobanovcima.

Sastavljeni su prema konceptu istorijskih troškova za građevinske objekte, postrojenja, opremu i biološka sredstva, a prema konceptu fer vrednosti za zemljište.

Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije.

Rezultati poslovanja za prvo polugodje 2012 godine dati su detaljno u Finansijskim izveštajima Društva koji su Prilog uz ovaj Godišnji izveštaj s tim da u nastavku ovog dela Godišnjeg izveštaja sledi kratak prikaz osnovnih pokazatelja poslovanja i stanja imovine Društva:

7.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi u prvoj polovini 2012 godine iznose RSD 277.793 hiljada, od čega prihodi od prodaje proizvoda i usluga čine RSD 187.429 hiljada (Tačka 28. Napomena). Prihod od osnovnog proizvoda - mleka iznosi RSD 176.079 hiljada.

7.2. Ostali poslovni prihodi

Prihod od premija, subvencija, dotacija i donacija u prvoj polovini 2012.godine iznosi RSD 26.789 hiljada, dok su prihodi po osnovu zakupa RSD 602 hiljada.

7.3. Troškovi materijala

Ukupni troškovi materijala za prvo polugodje 2012.godine u RSD iznose 219.998 hiljada (Tačka 30. Napomena).

7.4. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi bruto zarada, poreza i doprinosa na zarade i naknade, zarada na teret poslodavca i ostali lični rashodi ukupno za prvo polugodje 2012.godine iznose RSD 128.030 hiljada.

7.5. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije nekretnina, postojenja i opreme u prvoj polovini 2012.godini iznose RSD 101.195 hiljada .

7.6. Ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi bliže opisani u Napomeni 31. uz finansijski izveštaj iznose RSD 57.088 hiljada.

7.7. Finansijski prihodi i rashodi

Ukupni finansijski prihodi iznose RSD 19.017 hiljada, dok ukupni finansijski rashodi iznose RSD 383.494 hiljada.

7.8. Ostali prihodi i rashodi

Ostali prihodi detaljno nabrojani u Napomenama 34.uz Finansijske izveštaje iznosili su u prvoj polovini 2012 godine RSD 424.274 hiljada, dok su ostali rashodi iznosili RSD 54.109 hiljada (Napomena 35).

7.9. Porez na dobit

Društvo je u prvom polugodju 2012 godine ostvarilo gubitak u visini od RSD 222.827 hiljada.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit gubici ostvareni iz poslovnih, finansijskih i neposlovnih transakcija, utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni dobiti i gubici utvrđeni u skladu tim Zakonom, mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina. Društvo nema neiskorišćene gubitke po poreskom bilansu, zaključno sa 31.12.2011 godine, s obzirom da poreski bilans na dan 30.06.2012 nije radjen.

7.10. Nematerijalna ulaganja

Vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 30.06.2012.godine iznosi RSD 0 hiljada.

7.11. Nekretnine, postrojenja i oprema

Iskazana vrednost nepokretnosti, postrojenja i opreme na dan 30.06.2012.godine, iznosi RSD 1.871.282 hiljada.

Na dan 30. juna 2012. godine, neotpisana vrednost nekretnina, postrojenja i dela opreme Društva data je kao garancija, nad kojima je uspostavljena hipoteka kao sredstvo obezbeđenja otplate kredita odobrenih od strane Banca Intesa ad Beograd, Agrobanke ad, Erste banke, NLB InterFinanz AG Ciriha.

7.12. Biološka sredstva

Biološka sredstva u na dan 30.06.2012 godine iznose RSD 250.551 hiljada (Tačka 8 Napomena).

7.13. Finansijska sredstva i plasmani

Dugoročna finansijska sredstva na dan 30.06.2012 godine iznose RSD 27.741hiljada, a kratkoročni finansijski plasmani su detaljno iskazani u Finansijskom izveštaju, Napomena 14. i na dan 30.06.2012 .godine, iznose RSD 56.555 hiljada.

7.14. Zalihe

Vrednost zaliha iskazana u finansijskom izveštaju na dan 30.06.2012.godine, iznosi RSD 213.160 hiljada.

7.15 Potraživanja

Ukupna potraživanja po osnovu prodaje i ostala potraživanja iz poslovanja na dan 30.06.2012.godine iznose RSD 175.850 hiljada.

7.16. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Sredstva na tekućim računima, izdvojena novčana sredstva, sredstva na deviznim računima, ostala novčana sredstva i deponovana ostala novčana sredstva na dan 30.06.2012.godine iznose ukupno RSD 471 hiljada.

7.17. Porez na dodatu vredost i aktivna vremenska razgraničenja

Prema finansijskom izveštaju porez na dodatu vrednost, unapred plaćeni troškovi osiguranja, kao i odložena poreska sredstva u prvoj polovini 2012.godine iznose ukupno RSD 12.687 hiljada.

7.18 Osnovni kapital

Osnovni kapital Društva sastoji se iz običnih akcija. Na dan 30.06.2012. godine, akcijski kapital se sastoji od 878.613 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 1.000,00. Sve emitovane akcije su u potpunosti uplaćene. Sve akcije sadrže identična prava glasa i pravo učestvovanja u profitima i drugim rezultatima Društva. Na dan 30.06.2012 tržišna cena akcija na Beogradskoj berzi je iznosila 600,00 dinara/akciji.

7.19. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze po osnovu dugoročnih kredita kod poslovnih banaka, dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga na dan 30.06.2012.godine iznose ukupno RSD 909.886 hiljada.

7.20. Kratkoročne finansijske obaveze

Na dan 30.06.2012 godine dug po osnovu kratkoročnih kredita kod banaka iznosi ukupno 2.086.903 hiljada dinara, odnosno:

- Kratkoročni krediti kod Agrobanke na dan 30.06.2012.godine, iznose RSD 1.077.292 hiljada;
- Kratkoročni kredit kod Intesa banke na dan 30.06.2012 godine, iznosi RSD 233.689 hiljada
- Kratkoročni kredit kod Erste banke na dan 30.06.2012.godine, iznosi RSD 22.641 hiljada
- Kratkoročni kredit kod NLB InterFinanz AG Ciriha na dan 30.06.2012.godine, iznosi RSD 535.400 hiljada;

- Kratkoročni kredit kod Privredne banke na dan 30.06.2012.godine, iznosi RSD 6.125 hiljada;

Kratkoročni krediti kod fizičkih lica su RSD 30.245, finansijski lizing koji dospeva do 1 godine iznosi RSD 4.674 hiljada, ostale kratkoročne finansijske obaveze su RSD 176.837 hiljada dinara.

7.21. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja prema dobavljačima – povezanim pravnim licima, dobavljačima u zemlji, dobavljačima u inostranstvu, primljene avanse za proizvode i usluge i obaveze iz specifičnih poslova na dan 30.06.2012.godine iznose 723.668 hiljada.

7.22. Ostale kratkoročne obaveze

Obaveze za neto zarade i naknade zarada, za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog, za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog, za doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca, obaveze prema zaposlenima, obaveze za dividende i za učešće u dobiti, obaveze po osnovu kamata i ostale kratkoročne obaveze iznose RSD 554.797 hiljada.

7.23. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze za porez na dodatu vrednost, za poreze, carine i druge dažbine, unapred obračunati troškovi, ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine, obaveze za poreze iz rezultata i ostala pasivna vremenska razgraničenja na dan 30.06.2012.godine iznose RSD 11.650 hiljada.

7.24. Zarada po akciji

Obračun ostvarenog gubitka po akciji na dan 30.06.2012.godine od RSD 0,25 hiljade po akciji je baziran na ostvarenom gubitku u iznosu od RSD 222.827 hiljada i ponderisanom proseku broja običnih akcija za godinu koja se završila na dan 30.06.2012.godine od 878.613 akcija.

8. Očekivani razvoj Društva u narednom periodu, promene u poslovnim politikama Društva

U narednom periodu Društvo sprovodi konsolidaciju poslovanja, na način kako je to predviđeno u Planu konsolidacije urađenom u februaru 2012 godine. Ovaj plan finansijske konsolidacije se oslanja na tri osnovna poslovno-strateška cilja Društva, koji će pružiti stabilnu osnovu za dalji razvoj poslovne delatnosti Društva.

- a) Unapređenje pozicije likvidnosti Društva
- b) Unapređenje profitabilnosti
- c) Postavljanje stabilnih osnova za dugoročan razvoj Društva

Pozicija likvidnosti predstavlja prioritet, zato što predstavlja uslov za svaki dalji nastavak poslovanja Kompanije.

Narušena likvidnost dodatno onemogućava Društvu da ostvari pozitivan poslovni rezultat. Ova činjenica je vezana za veliki broj makro-ekonomskih faktora koji su značajno uticali na poslovni rezultat ali je takođe uslovljena i nedovoljnom kontrolom troškova poslovanja.

Poslednji cilj, koji se odnosi na postavljanje dugoročno stabilnih osnova za dalji razvoj poslovne delatnosti Kompanije, se može posmatrati kao posledica uspešnog izvršenja prva dva cilja, ali isključivo u dugoročnoj perspektivi poslovanja.

8.1. Mere konsolidacije

Radi ispunjenja ciljeva konsolidacije biće preduzete odgovarajuće mere u skladu sa trenutnim stanjem u kojem se Kompanija nalazi kao i u skladu sa trenutnim i očekivanim makro-ekonomskim kretanjima.

Osnovne mere konsolidacije su:

- a) Umanjenje operativnih troškova poslovanja i to:
  - Racionalizacija radne snage
  - Racionalizacija proizvodnih troškova
  - Racionalizacija neproizvodnih troškova
  - Umanjenje ili prestanak obavljanja sporednih delatnosti
- b) Uvećanje prihoda
- c) Obezbeđenje likvidnosti i umanjeње troškova finansiranja i to:
  - Umanjenjem duga na koji se plaća kamata kroz prodaju imovine
  - Umanjenjem troškova kamate
  - Dokapitalizacijom
- d) Prilagođavanje strukture i ročnosti finansiranja karakteru projekta

A. Umanjenje operativnih troškova poslovanja

i. Racionalizacija radne snage

Ključna mera racionalizacije troškova poslovanja jeste umanjeње godišnjeg fonda zarada. Projektovani godišnji fond zarada sa RSD 257,7 miliona u 2011. godini na oko RSD 194,0 miliona u 2012 godini, uz jednokratani izdatak za otpremnine od RSD 40 miliona. Najznačajnije umanjeње proističe iz umanjeња obradive površine na osnovu realizovane prodaje zemlje u Novom Bečeju. Potom sledi umanjeње broja izvršilaca u administraciji i pratećim službama u Dobanovcima. Okvirna procena je da će programom rešavanja viška zaposlenih biti obuhvaćeno oko 92 zaposlena. Najmanji broj zaposlenih obuhvaćenih ovim programom jeste iz segmenta stočarstva te se ne očekuje negativan efekat ove mere na buduće poslovanje. Ovim ne znači da se postupak racionalizacije radne snage završio, već će uprava krajem 2012. godine ponovo razmotriti optimum troškova u ovom segmentu. Za realizaciju ove mere očekuju se dodatna finansijska sredstva.

ii. Racionalizacija proizvodnih troškova

Najznačajnije umanjeње proizilazi iz realizovane prodaje zemljišta u Novom Bečeju. Seme, mineralno đubrivo, zaštita bilja i drugo u vezi sa obradom zemlje će biti umanjeno. Međutim ovo umanjeње će biti praćeno i uvećanjem za nabavku tih žitarica za ishranu stoke kao i nešto manjim prihodom od eksterne prodaje žitarica. Obzirom da ni jedne godine nije bio pripremljen obrok za stado planiranog kvalitete usled različitih faktora, da se eksternom prodajom žitarica ostvarivao najčešće gubitak usled visokih troškova nabavke inputa na odloženo plaćanje i prodaje „na zeleno“ ovakva promena će uticati pozitivno na ukupan rezultat poslovanja. Tačna procena efekta se ne može pouzdano odrediti ali gruba procena je do EUR 150.000 ušteda na

troškovima. Ostali troškovi poslovanja bi poboljšanjem likvidnosti kompanije bili značajno umanjeni te se očekuje u proseku umanjenje od 15%.

Troškovi amortizacije su iako ne odlivi sredstva veoma bitni za prikazani rezultat poslovanja. Ovi troškovi su u delu osnovnog stada bili značajni pre svega iz razloga visoke inicijalne investicije i njihovo značajno umanjenje se očekuje nakon 2012 godine.

iii. Racionalizacija neproizvodnih troškova

Najznačajnije umanjenje relativno posmatrano se očekuje u troškovima koji su bili jednokratni tj ne očekuju se izdaci po tom osnovu u 2012. godini kao i u troškovima reprezentacije. Svakako da će umanjenje radne snage doprineti generalno umanjenju opštih režijskih troškova jer će najznačajnije umanjenje biti u delu administrativnog osoblja.

iv. Prestanak obavljanja sporednih delatnosti

Kompanija ima manji obim povrtarske proizvodnje. Očekuje se da će ova proizvodnja biti značajno umanjena ili da će biti prepuštena drugim licima u skladu sa njihovim potrebama obzirom da su svi troškovi po ovom osnovu nastajali u cilju proizvodnje povrća za sopstvene potrebe što nikada nije uspelo ostvariti pozitivan ekonomski efekat.

B. Uvećanje prihoda

U cilju poboljšanja performansi je potrebno ostvariti veće prihode što jeste izazov ali obzirom na karakter projekta se ne očekuju veće teškoće u ovom segmentu. U delu ovog plana koji se tiče komentara strukture prihoda je objašnjen uzrok niskog nivoa prihoda u odnosu na investiciju i karakter projekta koji se zasniva na stvaranju vrhunske farme za proizvodnju mleka.

Ključni aspekti koji će uticati na povećanje prihoda su:

- a) Uvećanje broja muznih krava i to prirodnim priraštajem (minimum za 20% se može uvećati broj grla svake godine) sa trenutno planiranim optimumom od 2.000 grla sa sadašnjom strukturom troškova i kapaciteta
- b) Uvećanje prinosa mleka kroz kvalitativnu selekciju je ključan aspekt jer prirodan remont od 25% uz malo uvećanje čini da se značajno iz godine u godinu uvećava mlečnost stada pri čemu uvećani remont ne čini trošak jer se ta grla prodaju na tržištu usled činjenice da su i dalje visoko mlečna te da ima proizvođača koji uz skromnije uslove ishrane imaju svoj interes za njima
- c) Cena mleka u Evropi će najverovatnije rasti usled povećane globalne potrošnje mlečnih proizvoda. Izvoz mleka je nešto što bi Kompaniji trebalo doneti koristi u segmentu više cene
- d) Popunjavanjem optimalnog broja stada uz kvalitativan aspekt remonta stada će ostati dovoljno prostora za prodaju steonih junica što će biti značajan nivo prihoda (steone junice BD Argo su kvalitetnije nego junice koje se uvoze iz Austrije i Nemačke, a projektovana cena je u skladu sa tim cenama i troškovima uvoza)
- e) Sa većim stadom raste i prihod od prodaje muške teladi namenjenih tovu
- f) Pravovremeni obrok po količini i kvalitetu je pretpostavka koja je povremeno izostajala u proteklom periodu. Pad prinosa mleka je odmah uočljiv ali povratak traje po više meseci. Kontinuiran kvalitet obroka bi u slučaju postojećeg stada i trenutne situacije dao prinos veći između 10 i 15%
- g) Brojne subvencije se najavljuju kako bi se stočarstvo kao grana poljoprivrede oporavilo od višegodišnje stagnacije, i konkretna očekivanja po ovom osnovu mogu

implementirati u ovaj plan , tek po realizaciji paketa mera Vlade donetih na sednici 23.08.2012 godine.

C. Obezbeđenje likvidnosti i umanjeње troškova finansiranja

Bitan aspekt na kojem se zasniva ovaj plan konsolidacije jeste stabilna pozicija likvidnosti i prilagođavanje strukture i cene finansiranja. Na osnovu prodaje imovine (obradive zemlje u Novom Bečeju) Kompanija je izmirila deo obaveza prema bankama poveriocima (Agrobanka i Banca Intesa) dok je jedan deo sredstava upotrebljen za isplatu dela obaveza prema dobavljačima kako bi se osigurala likvidnost i nastavilo sa poslovanjem.

Imajući u vidu atraktivnost sektora poljoprivrede i primarne proizvodnje mleka uprava Kompanije značajnu pažnju posvećuje zainteresovanim investitorima radi dokapitalizacije. Za sada se u tom segmentu očekuju konkretni rezultati do kraja godine, i primarni cilj u strategiji kompanije jeste sprovođenja plana finansijske konsolidacije.

i. Plan prodaje imovine

Kompanije je trenutno kao najatraktivniju imovinu za prodaju izdvojila oko 1.853 ha poljoprivrednog zemljišta u Novom Bečeju (transakcija je završena) i 238 ha građevinskog zemljišta u Dobanovcima. Nepokretna imovina u Bečmenu nije od većeg značaja za razduženje Društva ali svakako da ukoliko bude mogućnosti i prodaja ove će biti izvršena.

Projekcije poslovanja

Dva scenarija su moguća. Prvi, konsolidacija poslovanja na osnovu sopstvenih resursa uz izostanak realizacije planiranih projekata (realniji scenario). Drugi, umanjeње dugova i realizacija projekata uz dokapitalizaciju (manje realan scenario).

9. Rizici i pretnje kojima je poslovanje Društva izloženo

Poslovanje Preduzeća je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata valutni rizik, rizik kamatne stope i rizik cena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik tokova gotovine. Upravljanje rizicima u Preduzeću je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Preduzeća svedu na minimum. Preduzeće koristi izvedene finansijske instrumente kako bi se zaštitilo od nekih oblika rizika.

Upravljanje rizicima obavlja Finansijska služba Preduzeća u sklopu politika odobrenih od strane Odbora direktora. Finansijska služba Preduzeća BD Agro identifikuje i procenjuje finansijske rizike i definiše načine zaštite od rizika tesno saradujući sa poslovnim jedinicama Preduzeća.

Odbor donosi, u pisanoj formi, osnovna pravila za sveukupno upravljanje rizicima, kao i politike, takođe u pisanoj formi, koje obuhvataju posebne oblasti kao što su devizni rizik, rizik kamatne stope, kreditni rizik, korišćenje izvedenih i neizvedenih finansijskih instrumenata i plasman viška likvidnih sredstava.

a) **Tržišni rizik**

(i) **Valutni rizik**

Preduzeće posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno eura (EUR). Rizik proističe iz budućih trgovinskih transakcija, priznatih sredstava i obaveza i neto ulaganja u inostrana poslovanja.

Rukovodstvo Preduzeća je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njegovu funkcionalnu valutu. Preduzeće ima obavezu da svoju ukupnu izloženost riziku od promena kursa stranih valuta zaštiti preko Finansijskog sektora. Da bi upravljalo rizikom od promene kursa stranih valuta koji proističe iz budućih trgovinskih transakcija i priznatih sredstava i obaveza, Preduzeće koristi termenske ugovore. Rizik od promene kursa stranih valuta nastaje kada su buduće transakcije i priznata sredstva i obaveze iskazane u valuti koja nije funkcionalna valuta Preduzeća.

(ii) **Rizik promena cena**

Preduzeće je izloženo riziku promena cena robe. Dozvoljeni uvoz proizvoda primarne poljoprivredne delatnosti doveo je do poremećaja na tržištu i znatnog pada cena mleka kao osnovnog proizvoda. Odsustvo subvencija i premija za poljoprivredne proizvode dovelo je u prethodne dve – tri godine, do drastičnog pogoršanja stanja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Da bi upravljalo rizikom promena cena osnovnog proizvoda – mleka, Preduzeće je sa još 22 proizvođača mleka, koji ukupno godišnje isporučuje cca 150.000.000 l mleka, imaju blizu 40.000 goveda i oko 6.000 zaposlenih osnovalo Udruženja proizvođača mleka Srbije.

Udruženje je formirano kako bi se postavila dugoročna i održiva strategiju unapređenja sektora proizvodnje sirovog mleka, kroz udruživanje svih proizvođača bez obzira da li se ovom delatnošću bave kao fizička ili pravna lica.

Na dešavanja na tržištu mleka, otkupa i prerade, i celokupan nepovoljan ambijent u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, Udruženje je reagovalo i javno ukazivalo na postojeće probleme, tražeći hitnu reakciju izvršne i zakonodavne vlasti. Odnos države prema poljoprivrednoj primarnoj proizvodnji, odredio je proizvođače koji imaju status pravnih lica da pokrenu inicijativu za udruživanjem. Ista je urodila plodom, s obzirom da je počev od avgusta pa do kraja 2010 godine osnovna cena mleka povećana za 6,00 dinara po litru uz odobrenje subvencija i pravnim licima od 5,00 dinara po litru, što je ukupno povećanje od 45% u odnosu na prethodnu godinu. U ovoj godini je cenovnikom od 01. Jula Imlek povećao cenu mleka za 1,35 dinara/ 1 litru. Očekuje se povećanje premije za mleko za 2,00 dinara/1 l mleka za treći i četvrti kvartal 2012 godine.

(iii) **Gotovinski tok i rizik kamatne stope**

Budući da Preduzeće nema značajnu kamatonosnu imovinu, na prihod i novčani tokove priliva sredstava ne utiču promene tržišnih kamatnih stopa. Ali s obzirom da Preduzeće

koristi značajna kreditna sredstva, to na troškove poslovanja i poslovni rezultat rizik od promene kamatnih stopa je i te kako značajan. S obzirom da je Preduzeće u prethodnom periodu (osim 2008 godine) ostvarivalo gubitak u poslovanju, to je nema povoljan bonitet na tržištu kapitala, pa samim tim ni mogućnost da koristi kreditne linije sa niskom kamatnom stopom. Posebno su nepovoljne kamatne stope na kratkoročne kredite, uz mogućnost koju banke sebi daju, da iste usklade sa rastom cena na malo. Preduzeće koristi pogodnost velikog prometa računa, da smanji kamatne stope, kao i pretvori kratkoročne kredite u dugoročne. U poslednje dve godine Preduzeće ima značajnu stavku troškova kamata u Bilansu uspeha.

b) Kreditni rizik

Preduzeće nema značajne koncentracije kreditnog rizika, kada je u pitanju prodaja svojih proizvoda. Preduzeće ima utvrđena pravila, tako što se prodaja proizvoda na veliko obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju i sa kojima ima dugogodišnju poslovnu saradnju. Učesnici u transakciji i gotovinske transakcije su ograničeni na kupce visokog kreditnog rejtinga. Preduzeće ima politike kojima se ograničava izloženost kreditnom riziku prema svakom pojedinom partneru na tržištu.

Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je na nivou Preduzeća. Kreditni rizik nastaje: kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, derivatnih finansijskih instrumenata i depozita u bankama i finansijskim institucijama; iz izloženosti riziku u trgovini na veliko, uključujući nenaplaćena potraživanja i preuzete obaveze.

Pri rangiranju banaka i finansijskih institucija, kada je u pitanju korišćenje kreditnih linija, prihvataju se samo one strane u poslu rangirane od strane nezavisne organizacije za procenu rizika u kategoriju ne nižu od kategorije 'A'. S obzirom da je Preduzeće od privatizacije do sada imalo značajna investiciona ulaganja, to je kreditna sredstava za ove namene koristilo od renomiranih banaka, koje su ovakve projekte mogle u dogovorenim rokovima da isprate, uzimajući u obzir kreditni rejting banaka. Iskorišćavanje kreditnih limita redovno se prati i u toku izveštajnog perioda nije bilo prekoračenja dogovorenih kreditnih limita.

Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti kojima se trguje, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih sredstava. Zbog dinamične prirode poslovanja Preduzeća, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja držanjem na raspolaganju utvrđenih kreditnih linija.

Projekcija ukupnih tokova gotovine vrši se na nivou Preduzeća. Služba finansija prati kontinuirano likvidnost Preduzeća kako bi obezbedila dovoljno likvidnih sredstava za potrebe poslovanja, uz održavanje dovoljno prostora za korišćenje kreditnih linija (napomena 20), kada je potrebno, tako da Preduzeće ne prekorači dozvojeni kreditni limit ili ugovorom zadate odnose (racia). Ovakvo projektovanje uzima u obzir planove Preduzeća u pogledu izmirenja dugova, usklađivanje sa ugovorom zadatim odnosima, usklađivanje sa interno ciljanim odnosima (racia) u bilansu stanja, i ako je primenljivo, eksterne zakonske ili pravne zahteve — npr. valutna ograničenja.

U tabeli niže analizirane su nederivatne finansijske obaveze Preduzeća i neto izmirene izvedene finansijske obaveze koje su grupisane prema datumu dospeća na osnovu perioda preostalog do ugovornog datuma dospeća, a na datum bilansa stanja. Iznosi iskazani u tabeli niže predstavljaju ugovorne nediskontovane tokove gotovine¹.

Uporedni podaci su korigovani u skladu sa izmenama i dopunama MSFI 7 koje se odnose na obelodanjivanje rizika likvidnosti.

Iznosi prikazani u tabeli predstavljaju ugovorne nediskontovane novčane tokove². Iznosi koji dospevaju na naplatu u roku od 12 meseci jednaka su njihovim knjigovodstvenim iznosima, budući da efekat diskontovanja nije materijalno značajan.

Na dan 31. decembra 2011. godine	Do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Preko 5 godina
Obaveze po kreditima	2.367.784	280.153	207.189	
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	12.365	4.381		
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	1.467.977			
Na dan 30. Juna 2012. godine	Do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Preko 5 godina
Obaveze po kreditima	1.864.779	311.565	591.311	
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	4.673	5.011		
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	1.292.114			

U skladu sa postignutim dogovorom kod poslovnih banaka, Društvo je u prvoj polovini 2012. godini izvršilo reprogram kredita Intese na rok od 5, uz grejs period od godinu dana i u postupku je reprograma kredita kod Nove Agrobanke i NLB banke. Ovim se preduzeće rasterećuje od skupih kratkoročnih kredita, za koje nema otplatni kapacitet. Otplata glavnice duga se odlaže do početka 2013. godine.

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Preduzeće zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u pre godini predvidljivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Strategija Društva u 2012. godini je da se smanji zaduženost u odnosu na 2011 godinu, prvenstveno putem prodaje dela industrijske zemlje ili druge non-cor imovine, kako bi se preduzeće rasteretilo finansijskih troškova koji su u zadnje tri godine bili značajni. Zbog aktuelne ekonomske krize, tržište nekretnina je u zadnje dve godine stagniralo, pa je do

¹ Iznosi u tabeli predstavljaju ugovorene nediskontovane tokove gotovine, izuzev za derivate kojima se trguje, koji su uključeni po njihovoj fer vrednosti (vidi niže). Stoga ovi iznosi nisu usklađeni sa iznosima obelodanjenim u bilansu stanja izuzev sa kratkoročnim obavezama koje nisu diskontovane. Ukoliko žele preduzeća mogu sama dodati kolonu sa usklađenim vrednostima i sa konačnom ukupnom vrednošću u bilansu stanja.

realizacije prodaje dela imovine došlo početkom 2012. godine, prodajom 1.807 ha poljoprivredne zemlje u Novom Bečeju, (napomena 40). Na dan 30. juna 2012. godine zaduženost društva je kao što sledi:

Banka	Dugoročno	Kratkoročno	Kamata	Total
Banca Intesa	822.951.537	231.640.600	2.048.790	1.056.640.927
Agrobanka	41.275.124	933.988.598	143.303.013	1.118.566.735
NLB Banka	-	480.418.513	54.981.386	535.399.899
Erste bank	-	22.190.911	449.797	22.640.708
Privredna Banka	-	4.570.700	1.553.899	6.124.599
Lizing	5.011.183	4.673.631	-	9.684.814
Imlek	-	161.724.207	-	161.724.207
Ostali	40.649.090	30.244.866	-	70.893.956
Total	909.886.934	1.869.452.026	202.336.885	2.981.675.845

10. Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine

Društvo je u julu 2012 godine vodilo pregovore sa skandinavskim investicionim fondom oko mogućnosti kupovine Društva ili dokapitalizacije. Predstavnici fonda su nasim poslovnim bankama predocili mogućnost kupovine društva i preuzimanje kreditnih obaveza, što je znatno poboljšalo našu pregovaračku poziciju sa poslovnim bankama.

11. Značajniji poslovi Društva sa povezanim licima

Transakcije sa povezanim pravnim licima obavljene su pod istim uslovima kao i sa stranama koje nisu povezane.

Većinski vlasnik Društva je Djura Obradović (registrovano u Centarlnom registru HOVi APR-u) u čijem se vlasništvu nalazi 75,87 % akcija Društva. Preostalih 24,13 % akcija se kotira na berzi i nalazi se u vlasništvu raznih akcionara. Krajnje matično Društvo Društva je BD AGRO ad Dohanovci (registrovano u APR-u).

Sledeće transakcije su obavljene sa povezanim pravnim licima:

	2012	2011
<i>(a) Prodaja robe i usluga</i>		
Prodaja robe zavisna pravna lica:		
- Veterinarska služba BD Agro DOO	1.119	731
- BD Agro-Mlekara DOO	32	58
Prodaja robe ostala pravna lica:		
- PIK Pešter AD	11	3.167
- Marine Drive Holding DOO	39	36
- Obnova ad	20	56
- PIK Pešter Mlekara	513	731

- Inex ad

	28
1.734	4.807

Roba se prodaje po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima.

(b) Nabavke robe i usluga

Nabavka robe ostala povezana pravna lica:

- Inex

- PIK Pešter ad

Nabavka usluga zavisna pravna lica:

- Veterinarska služba BD Agro DOO

	2012	2011
	-	182
	4	
	17.184	32.553
	17.188	32.735

Roba i usluge se kupuju od zavisnih pravnih lica po cenama i uslovima koji bi bili na raspolaganju trećim licima. Sa povezanim licima promet roba i usluga se ugovara po tržišno definisanim cenama.

Krediti ostalim povezanim licima - ukupno:

Na početku godine

Kreditni odobreni u toku godine

Otplate u toku godine

Finansijski prihodi (napomena 32)

Finansijski rashodi (napomena 33)

Na kraju godine

	2012	2011
	32.945	56.332
	7.807	6.823
		(30.210)
	40.752	32.945

Kreditni dati ostalim povezanim licima dospevaju za otplatu tokom 2012. Fer vrednosti i efektivne kamatne stope po kreditima datim zavisnim preduzećima su obelodanjeni u napomeni 9.

U toku 2012. nije bilo potrebe za rezervisanjima po osnovu kredita datim direktorima i poslovnim i drugim partnerima.

12. Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja

Kroz pokretanje novih investicionih projekata, Kompanija će ostvariti dalju diversifikaciju poslovne delatnosti. Predviđeni investicioni projekti podrazumevaju izgradnju mlekare i biogasnog postrojenja. U nastavku je prikazana finansijska projekcija poslovanja svakog projekta pojedinačno kao i konsolidovanog sistema, koji zadržava primarnu proizvodnju mleka.

Planirane projekcije podrazumevaju da će Kompanija krenuti sa nižim nivoom proizvodnje od oko 110.000 litara prerade sirovog mleka dnevno, tokom 2012. godine, zatim da će tokom 2013. godine doći do rasta iskorišćenosti kapaciteta na 130.000 litara mleka, a da će se tokom 2014. godini dostići pun planirani kapacitet od 150.000 litara preradenog sirovog mleka po danu.

i. Mlekara

U okviru planiranih razvojnih projekata planirana je izgradnja mlekare.

Uzevši u obzir da je Kompanija kroz obavljanje svoje primarne poslovne delatnosti obezbedila sirovinsku bazu koja će omogućiti nesmetanu primarnu proizvodnju sirovog mleka, planirani razvojni projekat podrazumeva zaokruživanje proizvodnog ciklusa kroz izgradnju mlekare dnevnog kapaciteta od 150.000 lit. visoko kvalitetnog mleka i mlečnih proizvoda.

Ukupna procenjena cena ovog investicionog projekta je oko 18 miliona EUR.

U ovu investiciju je uključena kompletna infrastruktura kao i investicija u početna obrtna sredstva koja bi obezbedila rad mlekare u periodu od 90 dana.

Neophodan period za realizaciju ove investicije je procenjen na oko 1,5 godina, a ukupan broj zaposlenih neophodnih za nesmetano funkcionisanje mlekare je procenjen na 85.

U procesu nabavke sirovine planirano je da se oko 80.000 lit. mleka obezbedi iz Kompanijine primarne proizvodnje, dok je za ostatak neophodno organizovati otkup od drugih primarnih proizvođača.

ii. Biogasno postrojenje

Pored ulaganja u izgradnju mlekare, Kompanija planira i dodatna ulaganja u izgradnju biogasnog postrojenja. Planirano je da se ovaj projekat realizuje na farmi u Dobanovcima. Ovo postrojenje za preradu biološkog otpada, dovodi do znatne uštede u delu troškova za električnu energiju, pa tako postrojenje kapaciteta oko 1,4 MGW može proizvesti električnu energiju u vrednosti od oko 1,4 miliona EUR.

Procenjena vrednost celokupne investicije je oko 5 miliona EUR, a planirani rok za izgradnju je oko 12 meseci.

U ovu cenu investicionog projekta su uključene sve prateće delatnosti u izvođenju ovog projekta počevši od postupka inženjeringa i planiranja postrojenja, preko izgradnje i ugradnje celokupne infrastrukture neophodne za obavljanje ovog tehnološkog procesa.

Infrastrukturalna ulaganja podrazumevaju izgradnju celokupnih betonskih konstrukcija, konstrukcija cevovoda, elektrotehničkih elemenata, ugradnju celokupne merne i regulacione tehnike kao i puštanje u rad celokupnog postrojenja.

Sagledavši potencijal projekta farme, trenutne performanse, fazu razvoja i raspoložive resurse ovim planom su predložene neophodne mere za konsolidaciju poslovanja kako se osnovna delatnost ne bi ugrozila usled nelikvidnosti. Razvojni planovi u delu izgradnje mlekare i biogasnog postrojenja predstavljaju drugu fazu konsolidacije koja će se sprovođiti, tek nakon uspešno završene konsolidacije poslovanja.

13. Sticanje sopstvenih akcija u 2012. godini

Nije bilo sticanja niti otudjenja sopstvenih akcija u 2012 godini.

14. Izjave

Potvrđujemo, prema našem najboljem znanju i uverenju, sledeće:

1. Finansijski izveštaji zajedno sa Napomenama, sadrže sva obelodanjivanja neophodna za realnu prezentaciju finansijskog položaja, rezultata poslovanja i tokova gotovine Preduzeća u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji nisu kontrolisani od strane ovlašćene revizorske kuće sa kojom imamo potpisan Ugovor za 2012 godinu.

2. Da smo izvršili pregled računovodstvenih politika i metode procene u Preduzeću i, imajući u vidu moguće alternativne politike i metode, računovodstvene politike i metode procene korišćene u pripremi finansijskih izveštaja su najadekvatnije za objektivno i realno sagledavanje konkretnih okolnosti Preduzeća, kao što to zahtevaju računovodstveni propisi Republike Srbije.
3. Finansijski izveštaji obelodanjuju sve činjenice za koje verujemo da su bitne za sposobnost Preduzeća da nastavi poslovanje u neograničenom periodu u budućnosti, uključujući sve značajne uslove i događaje, olakšavajuće činjenice i planove Preduzeća, kao i da daju istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.
4. Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Finansijski direktor

Generalni direktor

_____
Leposavić Mladena

_____
Ljubiša A. Jovanović

15. Napomena

- Polugodišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja je usvojen od strane Odbora direktora kao nadležnog organa Društva, na sednici održanoj 14.08.2012 godine.
- Polugodišnji Izveštaj će biti dat Skupštini Društva na usvajanje na redovnoj sednici skupštine koja će biti zakazana u rokovima predviđenim Zakonom o privrednim društvima. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Polugodišnjeg izveštaja.

Za Odbor direktora Društva
Predsednik Odbora

_____
Zoran Milosavljević